arhiva lui sherlock holmes

A. CONAN DOYLE

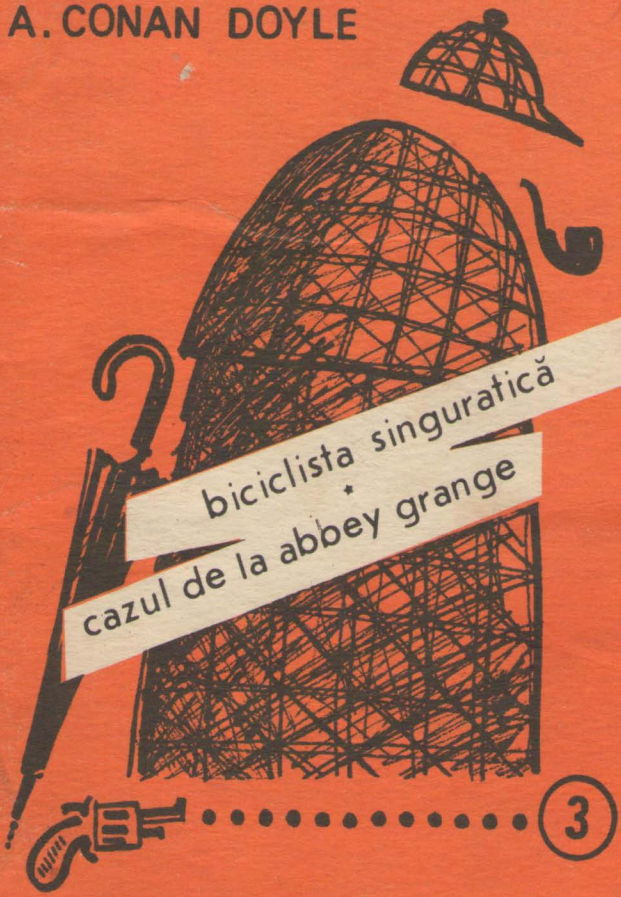

bicicliста singuratică

•

cazul de la abbey grange

3

COLECȚIA
„ARHIVA LUI SHERLOCK HOLMES"
NR.3

A. CONAN DOYLE

BICICLISTA SINGURATICĂ

CAZUL DE LA ABBEY GRANGE

În românește de
ANDREI BANTAȘ și
NICOLÓ DELLA-PUPA

Editura „Transilvania"
Sibiu, 1991

Coperta colecției și ilustrațiile: MUGUR PASCU

ISBN 973-9009-07-7

BICICLISTA SINGURATICĂ

Dacă mă uit în carnetul meu de însemnări pe anul 1895, constat că într-o sîmbătă, 23 aprilie, am auzit noi prima dată de d-ra Violet Smith. Îmi aduc aminte că vizita ei i-a picat foarte prost lui Holmes pentru că în momentul acela era cufundat adînc într-o problemă extrem de complicată şi chinuitoare cu privire la persecuţiile la care fusese supus John Vincent Harden, binecunoscutul fabricant de ţigări, dealtfel milionar. Prietenul meu, care ţinea la precizia şi concentrarea gîndirii mai mult decît la orice altceva, nu putea suferi lucrurile care îi distrăgeau atenţia de la problema în studiu. Şi totuşi, fără o asprime străină firii lui, era imposibil să refuze să dea ascultare povestirii tinerei frumoase, înalte, graţioase, cu un aer de regină care ni s-a înfăţişat în Baker Street tîrziu în cursul serii şi l-a implorat să-i acorde ajutor şi sfaturi. Era inutil să mai insiste el că este prins de dimineaţa pînă seara, căci tînăra venise cu hotărîrea de a-şi spune povestea şi era evident că doar cu forţa ai fi putut s-o scoţi din cameră înainte de a fi făcut ce-şi propusese. Cu un aer resemnat şi cu un zîmbet puţin obosit, Holmes o rugă pe frumoasa intrusă să se aşeze şi să ne informeze ce anume o tulbură.

— Sper cel puţin că nu poate fi vorba de sănătatea dumneavoastră, îi zise el cînd îi aruncă o privire. O biciclistă atît de pasionată trebuie să fie plină de energie.

Fata se uită şi ea surprinsă la picioarele ei şi am

observat cu ocazia aceasta uşoara eroziune a părţii laterale a tălpii datorată frecării cu marginea pedalei.

— Da, domnule Holmes, într-adevăr merg mult pe bicicletă şi tocmai asta are mult de a face cu vizita mea de azi la dumneavoastră.

Prietenul meu luă mîna desmănuşată a domnişoarei şi i-o cercetă cu atenţie atît de mare şi cu atît de puţin sentiment cu cît ar fi privit şi un om de ştiinţă un specimen din domeniul zoologiei sau mai ştiu eu care.

— Vă rog să mă iertaţi, sper că nu vă supăraţi, vă daţi seama că este treaba mea, îi spuse el cînd îi lăsă mîna. Era cît pe-aci să fac greşeala de a presupune că sînteţi dactilografă.

Evident însă că e vorba de muzică. Watson, observă şi tu vîrfurile spatulate ale degetelor, care sînt comune ambelor profesiuni. Le vezi, nu? Dar spiritualitatea pe care o răspîndeşte faţa domnişoarei — adăugă el răsucindu-i puţin obrazul către lumină —, asta nu o generează dactilografia. E limpede că domnişoara e muzicantă.

— Da, domnule Holmes, într-adevăr sînt profesoară de muzică.

— La ţară, presupun, judecînd după tenul sănătos pe care-l aveţi.

— Da, domnule, în apropiere de Farnham, la marginea comitatului Surrey.

Cu deplină claritate şi linişte, tînăra ne făcu următoarea declaraţie ciudată:

— Domnule Holmes, tatăl meu a murit. Se numea James Smith şi dirija orchestra de la vechiul Teatru Imperial. Mama şi cu mine am ră-

mas fără nici o rudă pe lume, cu excepţia unui unchi, Ralph Smith, care a plecat acum douăzeci şi cinci de ani în Africa şi de la care n-am mai auzit de atunci nici o vorbă. Cînd a murit tata, am rămas foarte sărace, dar într-o bună zi ni s-a spus că în ziarul „Times" a apărut un anunţ care se interesează de noi şi de adresa noastră. Vă puteţi închipui ce emoţionate am fost căci ne-am gîndit că poate ne-a lăsat cineva o avere. Ne-am dus imediat la avocatul al cărui nume era inclus în anunţul din ziar. Acolo am întîlnit doi domni — d-l Carruthers şi d-l Woodley, care veniseră în ţară dintr-o vizită în Africa de Sud. Spuneau că au fost prieteni cu unchiul meu, care a murit în sărăcie la Johannesburg, cîteva luni mai înainte şi că pe patul de moarte îi rugase din suflet să-i caute rudele şi să afle dacă nu au nevoie de ceva. Nouă ni s-a părut ciudat că unchiul Ralph, care nu ne băgase deloc în seamă pe cînd era în viaţă să aibă atîta grijă de noi după ce a murit. Dar d-l Carruthers ne-a explicat că motivul constă în faptul că unchiul tocmai a aflat de moartea fratelui său şi deci se simţea răspunzător pentru soarta noastră.

— Iertaţi-mă, domnişoară, dar cînd s-a produs această întrevedere? întrebă Holmes.

— În decembrie trecut, deci acum patru luni.

— Bine, vă rog continuaţi.

— Domnul Woodley mi s-a părut o persoană cum nu se poate mai odioasă. Tot timpul îmi făcea ochi dulci. Era un tînăr cu o mutră ordinară şi buhăită, cu mustaţă roşie şi cu părul lipit cu unsori grele de o parte şi de alta a frunţii. Mi s-a părut groaznic de antipatic şi eram sigură că

Cyril n-ar dori cîtuşi de puţin ca eu să cunosc o asemenea persoană.

— A, deci Cyril îl cheamă! zise Holmes zîmbind.

Domnişoara se împurpură la faţă şi rîse.

— Da, domnule Holmes, Cyril Morton, electrician specialist, cu care sper să mă căsătoresc pînă-n toamnă. Vai, Dumnezeule, dar cum de-oi fi ajuns să vorbesc despre el? Ceea ce doream să vă spun era că d-l Woodley mi s-a părut o persoană nesuferită, pe cînd d-l Carruthers, mult mai vîrstnic, era o persoană mai agreabilă. Era înalt, oacheş la faţă, fără barbă şi mustăţi, şi foarte tăcut din fire. Avea în schimb maniere foarte politicoase şi un zîmbet agreabil. Ne-a întrebat cam care e situaţia noastră materială şi auzind că sîntem foarte sărace ne-a propus să vin să-i dau lecţii de muzică unicei sale fiice în vîrstă de zece ani. I-am spus că nu prea-mi place ideea de a-mi părăsi mama, la care el mi-a sugerat să mă duc s-o văd la fiecare sfîrşit de săptămînă. Mi-a oferit o plată splendidă şi anume o sută de lire pe an, aşa că pînă la urmă n-am putut să nu accept şi m-am dus la Chiltern Grange, cam la vreo şase mile de Farnham. D-l Carruthers era văduv, dar îşi angajase ca menajeră o doamnă în vîrstă foarte onorabilă ca înfăţişare, d-na Dickson, ca să-i îngrijească gospodăria. Fetiţa era delicioasă şi totul promitea să meargă cum nu se poate mai bine. D-l Carruthers era un om plăcut şi o fire muzicală, aşa că am petrecut împreună seri foarte agreabile. Iar la fiecare sfîrşit de săptămînă mă întorceam la oraş s-o văd pe mama.

Primul nor care mi-a întunecat fericirea a fost sosirea d-lui Woodley cu mustața lui roșie. A venit într-o vizită de o săptămînă și mie mi s-au părut că au fost trei luni încheiate pînă să-l văd plecat! Era un tip îngrozitor, care teroriza pe toată lumea, dar pe mine mă supăra și mai tare altceva. Îmi făcea curte într-un mod grețos, se lăuda mereu cu averea lui, spunea că dacă mă mărit cu el o să am cele mai frumoase diamante din Londra și, în sfîrșit, cînd am refuzat să mai am de a face cu el m-a apucat într-o zi în brațe — era teribil de voinic — și a jurat că nu-mi dă drumul pînă ce nu-l sărut. Tocmai atunci a apărut d-l Carruthers care l-a smuls de lîngă mine, drept care el s-a năpustit asupra propriei lui gazde doborîndu-l la pămînt și rănindu-i fața. Asta a pus capăt vizitei, după cum vă puteți ușor imagina. A doua zi, d-l Carruthers și-a cerut scuze față de mine și s-a jurat că nu voi mai fi expusă niciodată unui asemenea afront. De atunci nu l-am mai văzut pe d-l Woodley.

Și acum, domnule Holmes, ajung în fine la lucrul cel mai deosebit care m-a îndemnat să vă cer astăzi sfatul. Știți deci că în fiecare sîmbătă înainte de amiază plec cu bicicleta pînă la gara Farnham ca să prind trenul de 12,22 către Londra. Drumul de la Chiltern Grange este pustiu, în special o anumită porțiune cam de o milă, care are de o parte islazul Charlington, iar de cealaltă parte pădurea ce înconjoară conacul Charlington. Nicăieri nu găsești o porțiune de drum mai însingurată și rar de tot întîlnești măcar un țăran sau un car ori căruță pînă cînd nu ajungi la șoseaua mare aproape de dealul Crooksbury.

Acum două săptămîni treceam pe acolo cînd, întorcînd întîmplător capul, am zărit la vreo două sute de metri în urma mea un alt biciclist. Părea să fie un bărbat cam între două vîrste, cu barba scurtă şi aproape neagră. M-am mai uitat o dată înapoi înainte de a ajunge la Farnham, dar omul dispăruse, aşa că nu m-am mai gîndit la el. Închipuiţi-vă însă ce surprinsă am fost, domnule Holmes, cînd luni dimineaţă, întorcîndu-mă spre Chiltern Grange, l-am văzut pe acelaşi bărbat pe aceeaşi porţiune a drumului. Mirarea mea a sporit cînd incidentul s-a repetat exact ca mai înainte, sîmbăta şi apoi în lunea următoare. Totdeauna se ţinea la distanţă şi n-a avut nici un fel de atitudine agresivă, dar oricum mi s-a părut ceva foarte ciudat. I-am pomenit de asta d-lui Carruthers pe care a părut să-l intereseze ceea ce i-am spus şi mi-a răspuns că şi-a comandat un docar cu un cal, aşa că pe viitor nu voi mai trece pe drumurile acelea însingurate fără să fiu însoţită de cineva.

Docarul şi calul trebuiau să-i vină săptămîna asta, dar dintr-un motiv sau altul nu i-au fost livrate, aşa că din nou a trebuit să merg cu bicicleta pînă la gară. Astă s-a întîmplat azi dimineaţă. Vă închipuiţi că am fost mai atentă cînd am ajuns în dreptul islazului Charlington şi, într-adevăr, acolo iarăşi era bărbatul respectiv, exact ca şi în săptămînile anterioare. Totdeauna se ţinea departe de mine ca să nu-i văd chipul, dar era fără doar şi poate o persoană pe care n-o cunoşteam. Era îmbrăcat într-un costum negru cu şapcă de pînză. Singurul lucru pe care-l puteam vedea limpede din chipul lui era

barba neagră. Astăzi nu m-am alarmat dar m-a îmboldit curiozitatea aşa că m-am hotărît să aflu cine e şi ce doreşte. Am încetinit mersul dar a încetinit şi el. M-am oprit cu totul, s-a oprit şi el. Atunci i-am întins o cursă. La un moment dat drumul face un cot brusc şi am pedalat foarte repede pînă acolo. Pe urmă m-am oprit şi l-am aşteptat. Credeam că o să treacă repede pe acolo, depăşindu-mă înainte de a se putea opri. Dar n-a mai apărut. Atunci m-am întors şi m-am uitat după cotul drumului. Se vedea pînă departe preţ de vreo milă, dar el nu era nicăieri. Lucru încă şi mai extraordinar, în punctul acela nu exista vreo răscruce ca să zici că ar fi luat-o pe vreun drum lăturalnic.

Holmes chicoti şi începu să-şi frece mîinile.

— Cazul acesta pare într-adevăr să aibă cîteva trăsături cu totul speciale. Cît timp a trecut între momentul cînd aţi făcut cotul acela şi cel în care aţi descoperit că nu e nimeni pe drum?

— Vreo două minute.

— Atunci n-ar fi fost posibil ca el să se fi retras pe drum şi pe de altă parte spuneţi că nu exista nici o încrucişare de drumuri.

— Nici una.

— Atunci cu siguranţă că a apucat-o pe vreo potecă.

— Nu s-ar fi putut să fie pe partea islazului, căci l-aş fi văzut.

— Atunci, procedînd prin excludere ajungem la faptul că s-a îndreptat spre Charlington Hall, care după cîte înţeleg este un conac situat pe domeniul de pe o parte a drumului. Şi altceva?

— Nimic, domnule Holmes, afară doar că am fost atît de uimită încît am simţit că nu mă pot mulţumi pînă cînd nu vorbesc cu dumneavoastră ca să-mi daţi un sfat.

Holmes şezu un răstimp în tăcere.

— Şi unde se află domnul cu care sînteţi logodită? întrebă el în cele din urmă.

— Lucrează la Coventry, la Societatea de electricitate Midland.

— Nu s-ar fi putut ca el să vă facă vreo vizită neanunţată?

— Vai de mine, domnule Holmes! Dar ce, nu-l cunosc?

— Aţi mai avut şi alţi admiratori?

— Da, am avut mai mulţi înainte de a-l cunoaşte pe Cyril.

— Şi de atunci încoace?

— Păi, individul ăsta infect Woodley, dacă putem să zicem că e admirator.

— Şi altcineva pe nimeni?

Frumoasa noastră clientă păru puţin încurcată.

— Hai spuneţi, cine? insistă Holmes.

— Mde, se prea poate să mi se fi părut doar, însă de multe ori am avut impresia că patronul meu, domnul Carruthers mă priveşte cu foarte mult interes. Avem destul de des ocazia să stăm împreună. Seara îl acompaniez la pian de multe ori. Niciodată nu mi-a spus nimic. E un gentleman desăvîrşit. Totuşi o fată îşi cam dă seama cînd e ceva.

— Ha! Holmes căpătă o înfăţişare gravă. Dar din ce trăieşte?

— E foarte bogat.

— N-are trăsură şi nici cai?

— În orice caz e destul de înstărit. Însă se duce în City de două-trei ori pe săptămînă. Îl interesează foarte mult acţiunile pentru aurul din Africa de Sud.

— Vă rog, domnişoară Smith, să mă anunţaţi de orice eveniment nou care se întîmplă. În momentul de faţă sînt foarte ocupat dar voi găsi timp ca să investighez puţin cazul dumneavoastră. Între timp vă rog să nu întreprindeţi nimic fără a mă încunoştiinţa. Vă spun la revedere şi sper că nu vom auzi decît veşti bune de la dumneavoastră.

— E normal ca o fată frumoasă ca ea să fie urmărită, spuse Holmes trăgînd din pipa care-i însoţea întotdeauna meditaţiile, de îndată ce rămăseserăm singuri, însă ce e ciudat e că asemenea urmăriri se fac pe bicicletă şi pe drumuri de ţară. Trebuie să fie vorba de vreun iubit tainic, fără doar şi poate. Dar oricum, Watson, există cîteva detalii ciudate şi sugestive în cazul acesta.

— De ce oare se iveşte acest îndrăgostit numai într-un anumit punct al drumului?

— Tocmai. Primul nostru efort trebuie să fie de a descoperi cine locuieşte la Charlington Hall şi pe urmă trebuie să vedem legătura dintre Carruthers şi Woodley, întrucît par totuşi a fi tipuri atît de diferite de oameni. Cum se face că amîndoi se interesează aşa de intens de rudele lui Ralph Smith? Şi mai e încă ceva. Ce fel de gospodărie poate să fie asta care plăteşte unei guvernante un salariu de două ori mai mare decît preţul pieţei, în schimb nu ţine o trăsură cu care să se deplaseze la gară, deşi distanţa pînă acolo

e de şase mile. Ciudat, Watson, foarte ciudat!

— Şi te vei duce acolo să vezi cum stau lucrurile?

— Nu, dragul meu, tu te vei duce. S-ar părea să fie vorba doar de cine ştie ce intrigă amoroasă măruntă şi n-aş putea să-mi întrerup de dragul ei nişte cercetări mult mai importante.

De la domnişoara în chestiune aflasem că luni se va duce la Farnham cu trenul care pleacă din gara Waterloo la ora 9,50, aşa că eu am pornit mai de dimineaţă şi am prins trenul de 9,13. În gara Farnham am aflat fără nici o dificultate cum să ajung la islazul Charlington. Nu puteai să te înşeli în privinţa decorului în care se produseseră aventurile domnişoarei, căci drumul trecea printre islaz de o parte şi un gard viu de partea cealaltă, înconjurînd un parc împodobit de copaci maiestuoşi. Era o poartă principală din piatră veche acoperită acum de licheni, de o parte şi de alta cîte un stîlp pe care în partea de sus erau embleme heraldice. Dar în afară de această alee principală pentru trăsuri am observat mai multe goluri în gardul viu şi poteci care duceau prin ele. Casa propriu-zisă nu se vedea din şosea, însă toate împrejurimile indicau doar declin şi scăpătare.

Islazul era smălţat din cînd în cînd cu tufe înflorite care străluceau aurii în lumina soarelui de primăvară. Îndărătul unui tufiş m-am ascuns ca să pot supraveghea atît poarta moşiei cît şi o întindere cît mai lungă a drumului de o parte şi de alta. Era absolut pustiu cînd m-am ascuns eu, dar acum am văzut un biciclist care venea din direcţie opusă. Era îmbrăcat într-un costum

negru şi am văzut că are barbă neagră. Cînd a ajuns la capătul domeniului Charlington, a sărit de pe bicicletă şi a băgat-o printr-o spărtură din gardul viu ascunzîndu-se astfel privirii mele.

A trecut cam vreun sfert de oră şi apoi şi-a făcut apariţia altă bicicletă. De data asta am văzut că e vorba de tînăra care venea de la gară. Cînd a ajuns în dreptul gardului viu al domeniului Charlington am văzut că întoarce capul într-o parte şi într-alta. O clipă mai tîrziu a ieşit din ascunzătoare bărbatul dinainte, a încălecat repede pe bicicletă şi a început s-o urmărească. În tot peisajul acela vast erau singurele siluete mişcătoare, fata graţioasă care şedea atît de dreaptă în şa şi bărbatul din urma ei aplecat tare de tot pe ghidon, fiecare mişcare a lui sugerînd ceva furiş, hoţesc. Ea a întors capul să-l vadă şi şi-a încetinit mersul. Şi el a încetinit. Ea s-a oprit. S-a oprit şi el rămînînd la mai bine de două sute de metri în urma ei. Mişcarea ei următoare a fost pe cît de neaşteptată, pe atît de curajoasă. A întors brusc bicicleta şi s-a repezit drept către el. Numai că şi el s-a dovedit la fel de iute în mişcări şi a pornit într-o goană disperată. Curînd ea a revenit pe drum cu capul sus, semeţ, nemaidîndu-i nici un fel de atenţie urmăritorului ei tăcut. Acesta se întorsese şi el şi rămăsese încă la distanţă, pînă cînd un cot al drumului i-a ascuns pe amîndoi vederii mele.

Am rămas în ascunzătoare — şi bine am făcut —, căci curînd şi-a făcut din nou apariţia bărbatul pedalînd încet în direcţia opusă celei din

care venise. S-a oprit la porţile domeniului Charlington şi a descălecat de pe bicicletă. Cîteva minute mai tîrziu l-am văzut trecînd printre copaci. Ţinea mîinile ridicate şi părea că-şi aranjează cravata. Pe urmă a încălecat din nou pe bicicletă şi s-a îndepărtat de mine pornind pe aleea ce ducea la Charlington Hall. Am străbătut islazul şi am iscodit printre copaci. În depărtare parcă am zărit o clădire veche şi cenuşie cu nişte coşuri înalte în stilul arhitecturii Tudor, dar aleea trecea printre nişte tufişuri dese, aşa că pe bărbat nu l-am putut zări.

Totuşi mi s-a părut că am făcut ceva observaţii utile în dimineaţa aceea, aşa că m-am întors foarte bine dispus la Farnham. Agentul imobiliar de acolo nu a putut să-mi spună nimic despre conacul Charlington şi m-a sfătuit să mă adresez unei firme bine cunoscute de pe Strada Pall Mall de la Londra. M-am şi oprit acolo în drum spre casă şi reprezentantul ei m-a primit cu multă politeţe. Mi-a răspuns însă că n-am posibilitatea să stau la conac pe timpul verii, am ajuns prea tîrziu, tocmai a fost închiriat cu o lună mai devreme. Numele locatarului era Williamson — un domn în vîrstă şi foarte onorabil. Agentul foarte politicos s-a scuzat că nu-mi poate spune mai mult, întrucît nu i se îngăduia să discute treburile clienţilor săi.

D-l Sherlock Holmes a ascultat cu atenţie lunga relatare pe care i-am putut-o prezenta în seara aceea, dar ea n-a izbutit să-i smulgă nici măcar laudele lapidare pe care sperasem să le obţin şi pe care credeam că le-aş merita. Dimpotrivă, faţa lui austeră s-a dovedit mai severă decît altădată

cînd comenta ceea ce făcusem şi ceea ce nu izbutisem să fac:

— Ascunzătoarea ta, dragul meu Watson, a fost greşit aleasă. Trebuia să te afli îndărătul gardului viu. Atunci ai fi putut s-o vezi deaproape pe această persoană interesantă. Dar aşa te-ai postat la o distanţă de cîteva sute de metri şi nu-mi poţi spune nici măcar cîte mi-a spus d-ra Smith. Ea socoate că nu-l cunoaşte pe bărbat, dar eu sînt convins că-l ştie foarte bine. Altfel de ce ar fi ţinut morţiş să nu se apropie de ea într-atît încît să fie recunoscut? Îl descrii ca pe un om care stătea aplecat pe ghidon. Vezi, şi asta era o formă de a se ascunde. De fapt, ai realizat mult, mult prea puţin. S-a întors acasă la el şi vrei să afli cine este. Şi pentru asta te adresezi agentului imobiliar din Londra!

— Dar ce-ar fi trebuit să fac? am strigat aprinzîndu-mă niţel.

— Trebuia să te duci la cîrciuma cea mai apropiată. Un han, o cîrciumă — ăsta este centrul adevărat al bîrfelor de la ţară. Ai fi aflat de acolo toate numele, începînd cu stăpînul şi pînă la ajutoarea bucătăresei. Williamson! Asta nu-mi spune nimic. Dacă e un om în vîrstă nu poate să fie în nici un caz acest biciclist foarte ager care ţîşneşte imediat în urmărirea tinerei noastre atletice. Ce-am cîştigat din expediţia ta? Doar confirmarea că povestea care ne-a spus-o fata e adevărată. Bine, dar eu nu m-am îndoit nici o clipă de ea. Că există o legătură între biciclist şi moşia Charlington? Nici în privinţa asta n-am avut nici o îndoială. Acest conac este locuit de Williamson. Ei, şi cu ce am progresat în felul ăsta?

Deh, deh, domnul meu, nu te mai arăta atît de deprimat. Mare lucru nu mai putem face pînă sîmbăta viitoare, iar între timp poate că am să întreprind eu vreo două-trei investigații.

A doua zi dimineața, ne-a parvenit o scrisorică din partea d-rei Smith care ne relata pe scurt și foarte exact tocmai incidentele la care fusesem martor. Însă punctul forte al scrisorii se afla în post scriptum:

„Sînt sigură că-mi veți respecta încrederea acordată, domnule Holmes, cînd vă voi spune că prezența mea aici a devenit cam dificilă datorită faptului că stăpînul mi-a făcut propuneri de căsătorie. Sînt convinsă că sentimentele lui sînt profunde și întru totul onorabile. Pe de altă parte eu bineînțeles că mi-am făgăduit altcuiva inima. Mi-a primit refuzul cu toată gravitatea, dar și cu blîndețe. Veți înțelege însă că situația este puțin încordată."

— S-ar părea că tînăra noastră prietenă intră într-o încurcătură destul de mare, spuse Holmes dus pe gînduri, în timp ce termina de citit scrisoarea. Fără doar și poate cazul prezintă mai multe trăsături interesante și mai multe posibilități de dezvoltare decît socotisem inițial. Cred că n-o să-mi strice deloc o zi tihnită și senină la țară și parcă am poftă să mă duc într-acolo chiar azi după amiază și să verific vreo două teorii pe care mi le-am formulat între timp.

Ziua tihnită de la țară a lui Holmes a avut un sfîrșit destul de ciudat, căci seara tîrziu s-a întors în Baker Street cu buza crăpată, o vînătaie și un cucui pe frunte, în afară de un

aer general de distrugere care ar fi trebuit să transforme propria lui persoană într-un obiectiv foarte potrivit pentru o investigație a Scotland Yard-ului. Era însă foarte amuzat de propriile lui aventuri și rîdea din inimă în timp ce mi le relata.

— Am găsit acea cîrciumă pe care o recomandasem atenției tale și acolo mi-am făcut micile mele cercetări discrete. Mă aflam în sala cu tejghea și un hangiu foarte vorbăreț îmi oferea tot ce-mi trebuia. Williamson este un bărbat cu barbă albă și stă singur cu un mic personal de serviciu în acest conac. Se zvonește că ar fi sau ar fi fost față bisericească, dar vreo două incidente în scurta lui ședere la conac mi s-au părut a nu fi cîtuși de puțin ecleziastice. Deja m-am interesat și la o agenție care se ocupă de preoți și am aflat de acolo că a existat cîndva un hirotonisit cu acest nume dar cariera lui a fost deosebit de întunecată. Am mai aflat de la hangiu că de obicei la conac vin la sfîrșitul săptămînii niște musafiri — „o gașcă tare veselă și zgomotoasă, domnule", și în special un domn cu mustață roșie care se numește Woodley și care e nelipsit acolo. Tocmai ajunsesem la acest punct cînd, cine vine spre noi? Chiar domnul în cauză care-și băuse berea la bar și auzise întreaga conversație. Cine sînt? Ce vreau? De ce pun asemenea întrebări? Vorbea foarte repede și folosea adjective foarte viguroase. Și-a încheiat seria de insulte printr-o lovitură urîtă cu dosul mîinii, pe care n-am izbutit s-o evit pe de-a-ntregul. Următoarele cîteva minute au fost de-a dreptul delicioase. O directă de stînga împotriva unui tînăr care dădea din mîini și din picioare ca un

apucat. Am ieşit după cum vezi. D-l Woodley a plecat acasă într-o căruţă. Aşa mi s-a încheiat deplasarea la ţară şi trebuie să mărturisesc că oricît de agreabilă va fi fost ziua petrecută pe graniţa comitatului Surrey, nu a fost mult mai profitabilă decît cea irosită de tine acolo.

Ziua de joi ne-a adus o nouă scrisoare de la clienta noastră:

„Sper că nu veţi fi surprins, domnule Holmes, să aflaţi că părăsesc slujba la d-l Carruthers. Chiar şi salariul ridicat nu mă poate împăca pe deplin cu neplăcerile situaţiei mele. Sîmbătă vin la Londra şi n-am de gînd să mă mai întorc. D-l Carruthers are un docar, aşa că primejdiile drumului acela pustiu, dacă vor fi existat cu adevărat, au trecut acum.

Cît despre cauza specială a abandonării serviciului de către mine nu e vorba numai de situaţia încordată cu d-l Carruthers, ci şi de reapariţia acestui individ odios, d-l Woodley. Întotdeauna a fost un om hidos, dar acum arată mai oribil ca oricînd, căci s-ar părea că a suferit un accident şi este total desfigurat. L-am văzut pe fereastră, dar spre bucuria mea pot să spun că nu l-am întîlnit faţă-n faţă. A avut o lungă conversaţie cu d-l Carruthers, care părea ulterior foarte tulburat. Probabil că Woodley stă pe undeva prin vecini căci n-a dormit în casa d-lui Carruthers şi totuşi l-am zărit astăzi dis-de-dimineaţă strecurîndu-se ca un hoţ printre tufişuri. Aş prefera să văd o fiară săl-

batică umblînd slobodă prin preajma noastră. Nu pot să-l sufăr și mă tem de el mai mult decît aș putea spune. Oare cum o fi putut d-l Carruthers să suporte măcar o clipă asemenea ființă? În orice caz, toate necazurile mele se vor sfîrși sîmbătă".

— Așa sper, Watson. Trag nădejde din tot sufletul, zise grav Holmes. Cred că se țese o plasă cu ceva urît în jurul acestei domnișoare și e de datoria noastră să avem grijă ca nimeni să nu-i facă vreun rău în această ultimă călătorie. Watson, cred că ar trebui să ne rezervăm timp să ne repezim pînă acolo împreună sîmbătă dimineața și să ne asigurăm că această cercetare ciudată ...

Mărturisesc că pînă în momentul acela nu abordasem cu prea multă seriozitate cazul efectiv, care mie mi se păruse mai degrabă grotesc și bizar decît periculos. Severitatea manierelor lui Holmes și faptul că și-a strecurat în buzunar un revolver înainte de a părăsi locuința, acestea m-au impresionat dîndu-mi senzația că s-ar putea ca îndărătul șirului de evenimente ciudate să se ascundă primejdia unei tragedii.

Noaptea ploioasă a fost urmată de o dimineață strălucitoare și peisajul acelor silozuri și lanuri cu tufișuri strălucitoare de grozamă cu flori roșii oferea o atracție cu atît mai mare ochilor noștri obosiți de toate clădirile și acoperișurile cenușii și întunecate ale Londrei. Mergeam împreună cu Holmes pe drumul lat și acoperit cu nisip, trăgînd adînc în piept aerul proaspăt al dimineții și bucurîndu-ne de muzica păsărilor și de răsuflarea proaspătă a primăverii. După o fîșie mai ridicată

a drumului, pe creasta dealului Cooksbury, puteam vedea conacul acela sumbru înălţîndu-şi coşurile ca nişte ţepi de arici printre stejarii străvechi care, aşa bătrîni cum erau, păreau totuşi mai tineri decît clădirea ce o înconjurau. Holmes îmi arătă cu degetul în josul porţiunii de drum care şerpuia un fel de dungă galben-roşiatică între pămîntul bărăganului şi verdele înmugurit al pădurilor. În depărtare, era un punct negru din care am distins un vehicul venind în direcţia noastră. Holmes scoase o exclamaţie enervată:

— Credeam că avem un răgaz de o jumătate de oră, dar dacă acela e docarul ei, înseamnă că fata doreşte să prindă primul tren. Mă tem, dragă Watson, că o să treacă pe lîngă domeniul Charlington înainte de a-i putea ieşi noi în întîmpinare.

Din clipa în care am depăşit ridicătura aceea de teren n-am mai putut vedea vehiculul dar ne-am grăbit înainte într-un ritm atît de vioi încît viaţa mea sedentară a început să-şi spună cuvîntul şi m-am văzut silit să rămîn în urmă, Holmes însă era veşnic bine antrenat şi avea resurse inepuizabile de energie nervoasă. Pasul său iute nu s-a încetinit nici o clipă pînă cînd deodată se află la vreo două sute de metri înaintea mea, s-a oprit şi l-am văzut aruncînd braţele în sus într-un gest de mîhnire şi disperare. În aceeaşi clipă, de după cotul drumului şi-a făcut apariţia un docar gol cu calul mergînd în trap mărunt şi tîrînd pe jos hăţurile. A venit troncănind spre noi.

— Prea tîrziu, Watson, prea tîrziu! strigă Hol-

mes, în timp ce eu ajungeam gîfîind lîngă el. Ce tîmpit am fost că nu m-am gîndit la acel prim tren! E o răpire, Watson, o răpire! E crimă! Dumnezeu ştie ce s-a întîmplat! Blochează drumul, opreşte calul! Aşa, aşa, acum sări înainte şi să vedem dacă mai pot repara consecinţele propriei mele greşeli.

Sărisem amîndoi în docar şi după ce întoarse calul, Holmes îl plesni cu cravaşa şi porniram astfel în mare viteză pe drum. În timp ce luam curba s-a deschis dinaintea noastră toată porţiunea de drum dintre Charlington Hall şi islaz. L-am apucat de braţ pe Holmes şi am spus cu respiraţia tăiată:

— Iată omul nostru!

Se apropia de noi un biciclist singuratic. Era cu capul aplecat şi umerii încovoiaţi, pedalînd cu toată energia de care era capabil. Zbura pur şi simplu ca un alergător angajat într-o cursă. Deodată şi-a ridicat faţa înconjurată de barba aceea amplă, ne-a văzut aproape de el şi s-a oprit lîngă noi sărind de pe bicicletă. Barba aceea neagră de culoarea cărbunilor era într-un contrast ciudat cu paloarea feţei lui, iar ochii îi străluceau de parcă ar fi avut febră. S-a uitat la noi şi la docar. Pe urmă pe faţă i s-a răspîndit o expresie de uimire:

— Hei! Opriţi-vă! strigă el întinzîndu-şi bicicleta în aşa fel încît să ne blocheze drumul. De unde aţi luat docarul ăsta? Opreşte-te, omule! urlă el scoţînd un pistol din buzunar. Opreşte-te îţi spun căci altfel jur că împuşc calul!

Holmes mi-a aruncat hăţurile în poală şi a sărit din docar:

= Dumneavoastră sînteţi omul pe care doream să-l vedem. Unde-i domnişoara Violet Smith? îl întrebă el iute şi răspicat.

= Tocmai asta vroiam eu să vă întreb. Sînteţi în docarul ei. Ar trebui să ştiţi unde e.

= Am întîlnit docarul pe drum. Nu era nimeni în el. L-am întors încoace ca să-i venim în ajutor domnişoarei.

= Dumnezeule mare! Dumnezeule mare! Ce mă fac? strigă necunoscutul în culmea disperării. Înseamnă că au prins-o. Ticălosul ăla de Woodley şi cu popa nelegiuit. Vino, omule, vino, dacă eşti într-adevăr prietenul ei ajută-mă şi împreună s-o salvăm chiar de-ar fi să-mi las leşul în pădurea Charlington.

Alergă înnebunit cu pistolul în mînă către o deschizătură din gardul viu. Holmes îl urmă, iar eu, lăsînd calul să pască lîngă drum, m-am ţinut după Holmes.

= Pe aici au trecut, zise el arătînd cîteva urme de paşi pe poteca cu noroi moale. Hei, staţi o clipă! Cine e în tufişul ăla?

Era un tînăr de vreo şaptesprezece ani îmbrăcat ca un grăjdar, cu pantaloni şi jambiere de piele. Zăcea pe spate cu genunchii traşi peste burtă şi avea o rană îngrozitoare la cap. Era în nesimţire, dar trăia încă. Uitîndu-mă la rana lui am văzut că nu ajunsese pînă la os.

= Ăsta este Peter grăjdarul, strigă necunoscutul. El i-a mînat docarul. Înseamnă că bestiile l-au tras jos de pe capră şi l-au ciomăgit. Putem să-l lăsăm să zacă aici că prea mult bine nu-i putem face, în schimb o putem eventual salva pe ea de la cea mai îngrozitoare soartă ce-i poate

fi hărăzită unei femei.

Am început să alergăm înnebuniți pe poteca ce se răsucea în jurul copacilor. Tocmai ajunsesem la zona cu arbuști care înconjurau casa, cînd Holmes s-a oprit.

— Nu s-au dus în casă. Iată urmele din stînga. Iată aici lîngă tufișul de lauri! Ah, am știut eu!

În timp ce vorbea, a răsunat un țipăt ascuțit al unei femei — un țipăt cutremurat de o groază nebună. Venea dinspre tufișurile înverzite din fața noastră. S-a oprit pe nota cea mai înaltă înecîndu-se într-un gîlgîit.

— Ei! Pe aici! Trebuie să fie la popicărie! strigă necunoscutul repezindu-se printre tufișuri. Ah, cîinii ăștia lași! Urmați-mă, domnilor. Prea tîrziu, prea tîrziu! Pe Dumnezeul meu, am ajuns prea tîrziu!

Deodată ne-am trezit într-un luminiș frumos cu gazon verde înconjurat de copaci bătrîni. De partea cealaltă, în umbra unui stejar cu coroana vastă se afla un grup ciudat alcătuit din trei persoane. Una era o femeie, și anume clienta noastră, slăbită, aproape leșinată și legată cu o batistă peste gură. În fața ei stătea în picioare un tînăr cu o față greoaie și mustață roșie și o înfățișare foarte brutală. Picioarele cu jambiere le ținea depărtate, stătea cu mîinile în șolduri, într-una din ele avea o cravașă și întreaga lui atitudine vorbea despre aerul obraznic și fioros al unui bătăuș de profesie. Între ei doi se afla un bărbat în vîrstă cu barbă căruntă, purtînd un patrafir scurt peste haina de tuid. În mod evident, tocmai terminase de citit slujba de cununie

căci la apariția noastră își bägă în buzunar cartea de rugăciuni și-l bătu pe umăr cu felicitări joviale pe mirele sinistru.

— S-au căsătorit! am strigat eu cu respirația întretăiată.

— Veniți! strigă călăuza noastră. Veniți!

Se repezi de-a curmezișul poienii urmat de Holmes și de mine. Cînd ne apropiarăm, tînăra se clătină pe picioare și se sprijini de copac ca să nu cadă. Williamson, fostul preot, se înclină în fața noastră cu o politețe batjocoritoare, iar teroristul acela de Woodley înaintă cu un strigăt brutal și hohotind mitocănește.

— Poți să-ți scoți acum barba, Bob! îi zise el. Te cunosc destul de bine. Ei, află că și tu și cu tovarășii ăștia ai tăi ați venit tocmai la timp ca să pot să v-o prezint pe doamna Woodley.

Călăuza noastră îi dădu un răspuns foarte ciudat. Își scoase barba neagră cu care se deghizase, o aruncă pe jos dezvăluind o față lungă, smeadă, fără barbă sau mustăți. Apoi ridică revolverul, ațintindu-l asupra tînărului țicălos care înainta spre el agitînd amenințător primejdioasa cravașă.

— Da, zise aliatul nostru. Sînt într-adevăr Bob Carruthers și am să am grijă să i se facă dreptate acestei femei chiar dacă pentru asta ar trebui să mă las spînzurat după aceea. Ți-am spus cum am să te pedepsesc dacă îi faci vreun rău și jur pe ce am mai sfînt că am să mă țin de cuvînt.

— Ai ajuns prea tîrziu. Acum e soția mea!

— Ba e văduva ta!

Revolverul a trosnit și am văzut sîngele țîș-

nind din pieptul vestei lui Woodley. Acesta s-a răsucit pe picioare scoţînd un ţipăt şi a căzut pe spate cu hidoasa lui faţă roşie căpătînd brusc o paloare înfiorătoare. Bătrînul, purtînd încă patrafirul, a dat drumul la un şuvoi de înjurături atît de grosolane cum nu mai auzisem în viaţa mea, a scos şi el un revolver, dar înainte să-l poată înălţa arma lui Holmes îi era fixată între ochi la mai puţin de un pas.

— Deajuns cu toate astea, zise cu răceală prietenul meu. Lasă jos pistolul, Watson, ia-l te rog! Du-i-l la tîmplă. Mulţumesc. Iar dumneata, Carruthers, dă-mi revolverul ăla. S-a sfîrşit cu violenţa. Haide, haide, dă-mi-l, te rog!

— Dar cine eşti dumneata de fapt?

— Numele meu este Sherlock Holmes.

— Dumnezeule mare!

— Aha, văd că aţi auzit de mine. Ei bine, pînă ce soseşte poliţia oficială am să-i ţin eu locul. Hei, băiete! îi strigă el grăjdarului speriat care îşi făcuse apariţia la marginea poienii. Vino încoace! Uite, ia biletul ăsta şi aleargă călare pînă la han cît de repede poţi. Holmes notă cîteva vorbe pe o foaie din agendă. Te rog, dă-i biletul ăsta şefului de la postul de poliţie. Pînă cînd se întoarce băiatul, mă văd silit să vă ţin pe toţi în arest.

Personalitatea puternică, dominantă a lui Holmes părea să stăpînească întreaga scenă tragică şi cu toţii ne-am trezit ca nişte simple marionete în mîinile lui. Williamson şi cu Carruthers s-au văzut în situaţia de a-l căra pe Woodley, rănit, în casă, iar eu am luat-o de braţ pe fata speriată ca s-o susţin. Rănitul a fost întins pe pat şi la

cererea lui Holmes l-am examinat. I-am prezentat raportul în sufrageria cu tapiserii vechi unde-i ţinea sub amenințarea pistolului pe cei doi deținuți.

— O să scape cu viață, i-am zis.

— Cum? a strigat Carruthers sărind de pe scaun. Mă duc imediat sus să-l termin! Adică vrei să spui că fata aceea, îngerul acela, urmează să fie legată pe viață de Jack Woodley, zurbagiul?

— În privința asta nu trebuie să vă faceți griji, îi zise Holmes. Sînt două motive foarte puternice pentru care în nici un caz nu-i va fi soție. În primul rînd, avem toate posibilitățile de a pune sub semnul întrebării dreptul domnului Williamson de a celebra o cununie.

— Cum, dar am fost hirotonisit! strigă bătrînul nelegiuit.

— Dar ai fost și răspopit.

— Cine a fost odată preot rămîne preot.

— Mă tem că nu. Și unde e autorizația de căsătorie?

— Am avut autorizația pentru cununie. O am aici în buzunar.

— Atunci înseamnă că ai obținut-o prin fraudă. Dar în orice caz, căsătoria silită nu este legală. Dimpotrivă, este o crimă foarte gravă, așa cum vei descoperi înainte de a se încheia acest episod. Vei avea timp să meditezi asupra acestui lucru în următorii zece ani — sau cam așa ceva dacă nu mă înșel prea rău. Cît despre dumneata, Carruthers, cred că ar fi fost mai bine să nu-ți scoți pistolul din buzunar.

— Da, domnule Holmes, încep să cred și eu

la fel. Dar cînd m-am gîndit la toate precauţiile pe care le luasem ca s-o ocrotesc pe fata asta — căci o iubeam, domnule Holmes şi este singura dată în viaţa mea cînd am aflat şi eu ce înseamnă dragostea — mi-a venit pur şi simplu nebunie la gîndul că a căzut în puterea celui mai mare ticălos şi scandalagiu din Africa de Sud, un om al cărui nume era o adevărată teroare de la Kimberley pînă la Johannesburg. Păi, domnule Holmes, poate nici nu vă vine să credeţi, dar de cînd a intrat în slujba mea fata asta, n-am lăsat-o niciodată să treacă prin dreptul casei ăsteia unde ştiam că hălăduiesc aceşti ticăloşi, fără a o urmări pe bicicletă ca să mă asigur că nu i se întîmplă nimic rău. Mă ţineam la distanţă de ea şi-mi puneam barbă ca să nu mă recunoască, întrucît e o fată bună şi foarte inimoasă şi n-ar fi mai rămas mult în slujba mea dacă ar fi socotit că o urmăresc pe drumurile de ţară.

— Dar de ce nu i-ai spus de primejdia care o ameninţa?

— Pentru că şi în cazul acesta m-ar fi părăsit, şi asta n-aş fi putut suporta. Chiar dacă nu era în stare să mă iubească, pentru mine, era mare lucru pur şi simplu să-i văd prin casă silueta delicată şi să-i aud glasul atît de muzical.

— Mda, i-am spus eu. Dumneavoastră socotiţi că asta e dragoste, domnule Carruthers. Dar eu aş zice că e mai mult egoism.

— Poate că cele două lucruri merg mînă-n mînă. În orice caz, n-o puteam lăsa să plece. Şi pe urmă, avînd în apropiere această gaşcă era mai bine să aibă pe cineva care să-i poarte de grijă de aproape. Iar apoi, cînd a sosit telegrama

am ştiut că ticăloşii ăştia o să pornească la acţiune.

— Ce telegramă?

Carruthers scoase din buzunar o telegramă şi i-o arătă.

— Uitaţi-o.

Era scurtă şi concisă: *„Bătrînul a murit"*.

— Hm! zise Holmes. Cred că înţeleg cam cum s-au petrecut lucrurile şi acum mai îmi dau seama şi în ce fel acest mesaj ar fi putut aduce lucrurile la punctul lor culminant, după cum spui dumneata. Dar în timp ce aşteptăm poliţia ai putea să ne pui la curent cu toate adevărurile.

Ticălosul cu patrafir izbucni într-un şuvoi de vorbe spurcate:

— Pe legea mea, Bob Carruthers, dacă ne torni să ştii că-ţi fac eu ţie ce i-ai făcut tu lui Jack Woodley! N-ai decît să trăncăneşti cît vrei despre tipă, că e treaba ta, dar dacă sufli vreo vorbă copoiului ăsta în haine civile în privinţa tovarăşilor tăi, să ştii că faci cea mai mare greşeală din viaţa ta!

— Sfinţia voastră nu trebuie să se tulbure atît de tare, îi răspunse Holmes aprinzîndu-şi o ţigară. Este limpede că lucrurile sînt împotriva dumitale şi nu întreb decît vreo cîteva amănunte pentru satisfacerea curiozităţii mele particulare. Totuşi, dacă ţi-e greu să vorbeşti am să vorbesc eu în locul dumitale şi pe urmă o să-mi spui în ce măsură mai ai vreo şansă să ascunzi secretele. În primul rînd, trei dintre voi aţi venit din Africa de Sud pentru a face acest joc. Dumneata Williamson, dumneata Carruthers şi cu Woodley.

— Minciuna numărul unu, zise bătrînul. Nu i-am văzut nici pe unul nici pe altul pînă acum două luni şi n-am fost în viaţa mea în Africa, aşa că, domnule Holmes, băgăreţule, poţi să-ţi bagi chestia asta în pipă şi s-o fumezi pînă-ţi dai duhul.

— E adevărat ce spune Williamson, zise Carruthers.

— Bine, bine, înseamnă că aţi venit doar doi. Sfinţia sa părintele este doar un produs indigen. Deci voi doi îl cunoscuserăţi pe Ralph Smith în Africa de Sud şi aveaţi anumite motive să credeţi că n-o să mai trăiască mult. Aţi descoperit că nepoata lui o să-i moştenească averea. Ei, ce ziceţi de asta?

Carruthers încuviinţă din cap, iar Williamson înjură.

— Era fără doar şi poate ruda cea mai apropiată şi vă dădeaţi seama că bătrînul n-o să-şi facă testamentul.

— Nici nu ştia carte, zise Carruthers.

— Aşadar, aţi venit amîndoi încoace şi aţi adulmecat urmele fetei pînă aţi găsit-o. Ideea era ca unul dintre voi să se însoare cu ea, iar celălalt o să aibă partea lui de pradă. Dintr-un motiv sau altul, Woodley a fost ales ca soţ al ei. Care era motivul?

— Am jucat cărţi pe drum avînd-o drept miză pe ea şi Woodley a cîştigat-o.

— Aha, înţeleg. Deci, dumneata ai luat-o în serviciul dumitale pe tînără şi Woodley venea la dumneata ca s-o curteze. Ea şi-a dat seama că el e o brută beţivă şi n-a vrut să aibă de-a face cu el. Între timp, aranjamentul dintre voi

a fost dat oarecum peste cap de faptul că dumneata personal te-ai îndrăgostit de domnişoară. N-ai mai putut suporta ideea ca ea să cadă în posesia ticălosului.

— Într-adevăr aşa este!

— V-aţi certat. Woodley te-a părăsit furios şi a început să-şi alcătuiască propriile planuri independent de dumneata.

— Vezi, Williamson, am impresia că nu-i mai putem spune prea multe acestui domn, strigă Carruthers cu un rîs amar. Da, într-adevăr ne-am certat şi l-am doborît. Acum cel puţin sîntem chit. Pe urmă l-am pierdut din vedere. Asta s-a întîmplat cînd l-a descoperit el pe popa ăsta răspopit. Am descoperit că fac gospodărie împreună în conacul ăsta, exact pe porţiunea de drum pe care trebuia fata s-o străbată în drum spre gară. După aceea n-am mai scăpat-o din ochi, căci ştiam că se pune la cale ceva diabolic. I-am mai văzut şi pe ei din cînd în cînd, căci eram nerăbdător să aflu ce scopuri urmăresc. Acum două zile, Woodley a venit la mine acasă cu această telegramă care dovedea că a murit Ralph Smith. M-a întrebat dacă-mi ţin cuvîntul în privinţa învoielii dintre noi. I-am răspuns că nu. M-a întrebat dacă vreau s-o iau eu de nevastă pe fată şi să-i dau lui o parte din moştenire. I-am spus că aş face-o bucuros dar fata mă refuză. Mi-a zis: „Hai s-o măritäm întîi şi după o săptămînă sau două s-ar putea să vadă puţin altfel lucrurile." I-am zis că refuz orice formă de violenţă. A plecat, blestemîndu-mă ca un golan spurcat la gură ce era, şi jurînd că o s-o ia el pînă la urmă. Fata urma să părăsească serviciul

meu la sfîrşitul acestei săptămîni şi am făcut rost de un docar ca s-o conducă la gară, dar neavînd deloc linişte în privinţa ei am urmărit-o pe bicicletă. Numai că pornise mult înaintea mea şi, pînă s-o ajung eu din urmă, ticăloşia s-a înfăptuit. Primul semn pe care l-am avut în această privinţă mi l-a dat vederea dumneavoastră.

Holmes se ridică şi aruncă în cămin mucul ţigării, după care spuse:

— Vezi, Watson, am fost îngrozitor de obtuz în judecata mea. Cînd în relatarea ta mi-ai spus că l-ai văzut pe biciclist între tufişuri aranjîndu-şi cravata sau aşa ceva, acest amănunt în sine ar fi fost suficient ca să-mi spună totul. Oricum ne putem felicita pentru un caz curios şi din unele puncte de vedere chiar unic. Văd că-şi fac apariţia la capătul aleii trei jandarmi locali şi mă bucur că tînărul grăjdar poate ţine pasul cu ei. Aşadar, e foarte probabil că nici el, nici interesantul nostru mire nu vor rămîne taraţi definitiv de aventurile din dimineaţa aceasta. Cred, Watson, că în calitatea ta de medic ar trebui s-o îngrijeşti pe domnişoara Smith şi s-o convingi că, dacă şi-a revenit în suficientă măsură, noi o să fim fericiţi s-o putem escorta pînă la casa mamei ei. Dacă nu se simte încă destul de bine vei constata că i s-ar putea grăbi convalescenţa sau chiar aduce vindecarea printr-o aluzie că sîntem pe punctul de a-i telegrafia tînărului electrician din comitatul Midland. Cît despre dumneata, domnule Carruthers, cred că ai făcut ce-ai putut pentru a-ţi îndrepta vina de a participa la un complot ticălos. Iată, domnule, cartea mea de vizită, şi dacă mărturia mea îţi poate fi de vreun folos la proces, îţi stau la dispoziţie!

CAZUL DE LA ABBEY GRANGE

Într-o dimineață din iarna lui 1897, pe un ger de crăpau pietrele, m-am trezit brusc din somn fiind zgîlțîit fără milă de umăr. Cel care mă scutura nu era altul decît Holmes. Lumînarea pe care o avea în mînă îi lumina din plin fața-i nerăbdătoare și iscoditoare, iar expresia sa m-a făcut să înțeleg imediat că se întîmplase ceva grav.

— Vino, repede Watson, strigă el. A început partida. Nici un cuvînt! Îmbracă-te și hai!

Zece minute mai tîrziu eram amîndoi într-o birjă care troncănea de mama focului, purtîndu-ne ca vîntul pe străzile liniștite ale Londrei, în drum spre gara Charing Cross. Zorile unei noi zile de iarnă de abia mijeau, iar noi puteam vedea silueta estompată a unui muncitor ce se îndrepta grăbit spre locul său de muncă, trecînd pe lîngă noi abia vizibil prin ceața deasă a metropolei. Holmes căzuse într-o muțenie totală, înfășurat în haina groasă de blană, iar eu eram fericit să-i urmez exemplul, fiindcă gerul înțepa al naibii și nici unul din noi nu-și luase încă micul dejun. Abia după ce am băut un ceai cald la bufetul gării și ne-am ocupat locurile în trenul care ne purta cu toată viteza spre comitatul Kent, s-a simțit în stare să vorbească, iar eu să-l ascult. A scos din buzunar un bilet și mi l-a citit cu glas tare. Iată-l:

„Abbey Grange, Marsham, Kent,
3.30 a.m.

Stimate domnule Holmes,

Aș fi deosebit de bucuros să-mi dați imediat o mînă de ajutor în rezolvarea unui caz foarte pro-

mițător și complicat ce pare să vi se potrivească ca o mănușă. Nu am făcut altceva decît să acord soției victimei primul ajutor, în rest nu am mișcat nimic, așa că vă veți putea da seama singur cum s-au petrecut lucrurile, însă vă rog să nu pierdeți nici o clipă fiindcă mi-e greu să-l las pe Sir Eustace acolo unde se află.

Al dumneavoastră sincer,
Stanley Hopkins."

— Hopkins m-a chemat pînă acum de șapte ori și de fiecare dată apelurile sale au fost pe deplin justificate, spuse Holmes. Cred că fiecare din aceste cazuri își are locul în colecția de povestiri pe care o scrii și, trebuie să recunosc, Watson, că ai o capacitate de selecție a materialului care atenuează multe din defectele povestirilor tale, defecte pe care le deplîng. Ai prostul obicei de a privi totul numai prin prisma senzaționalului. Neglijezi demonstrații de cea mai mare finețe și cel mai desăvîrșit raționalism, insistînd în schimb asupra unor amănunte senzaționale, care-l pot stîrni pe cititor, dar nu-l pot instrui.

— De ce nu-ți scrii singur memoriile? l-am întrebat cu o oarecare amărăciune în glas.

— O voi face, scumpul meu Watson, o voi face cît de curînd. Deocamdată sînt destul de ocupat, însă la pensie voi redacta un manual care va cuprinde într-un singur volum toate principiile după care se călăuzește arta deducției. Cazul spre care ne îndreptăm acum pare să fie o crimă.

— Atunci crezi cumva că acest Sir Eustace e mort?

— Mai mult ca sigur. Scrisul lui Hopkins de-

notă o mare agitație și noi știm că de obicei el e un om calm. Da, cred că a fost vorba de violență. Deci corpul a fost lăsat în poziția inițială, ca să vedem și noi despre ce e vorba. Pentru o simplă sinucidere, n-ar fi trimis Hopkins după mine, ci s-ar fi descurcat singur. În ceea ce privește eliberarea doamnei, se pare că ea a fost încuiată în propria sa cameră în timpul desfășurării tragediei. Ne învîrtim în lumea bună Watson; nu vezi că biletul e scris pe hîrtie extrafină care are în colțul din dreapta monograma proprietarului, blazonul acestuia? Iar adresa este și ea dintr-un cartier select. Sper că prietenul nostru Hopkins nu-și va dezmînți reputația și vom petrece o dimineață interesantă. Crima a fost comisă noaptea trecută cu puțin înainte de ora douăsprezece.

— Cum poți fi atît de sigur?

— Aruncîndu-mi o privire pe mersul trenurilor am calculat cu aproximație timpul. Mai întîi a fost anunțată secția locală de poliție care a anunțat la rîndul ei Scotland-Yardul, iar Hopkins a trebuit să ajungă acolo și de abia după aceea a trimis după mine. Toate astea au durat toată noaptea. Dar, iată-ne ajunși în gara Chislehurst, în curînd ne vom lămuri despre ce e vorba.

După o plimbare cu trăsura, care ne-a purtat cîțiva kilometri pe poteci înguste de țară, am ajuns la poarta unui parc superb. Ne-a deschis un pădurar bătrîn cu fața plină de riduri, pe chipul căruia se citeau semnele unei mari nenorociri. Drumul străbătea un parc frumos și bine îngrijit, trecînd printre rînduri de ulmi bătrîni și se termina în fața unei case mari și joase, cu

coloane în stil Palladio. Aripa centrală a clădirii era partea cea mai veche a construcției, fiind îmbrăcată în întregime în iederă, însă ferestrele largi dovedeau că fusese modernizată aducîndu-i-se îmbunătățiri, iar cealaltă aripă a casei era în întregime nouă. În ușa deschisă a acestei din urmă aripi, ne-a întîmpinat silueta atletică și plină de prospețime tinerească a inspectorului Stanley Hopkins, care ne aștepta cu nerăbdare.

— Sînt foarte bucuros că ați venit, d-le Holmes. Și dumneavoastră, domnule doctor Watson! Însă, ca să fiu sincer, dacă aș fi putut să vă întorc din drum aș fi făcut-o, fiindcă de cînd și-a venit în fire stăpîna casei ne-a dat o declarație atît de clară asupra celor petrecute, încît nouă ne mai rămîn foarte puține de făcut. Vă amintiți familia aia de spărgători din Lewisham?

— Care din ele, cei trei Randall?

— Exact: tatăl și doi fii. E mîna lor. Nu mă îndoiesc nici o clipă de asta. Au mai dat o lovitură la Sydenham acum două săptămîni, avem martori care mi-au descris-o. Cam îndrăzneț din partea lor să dea o nouă lovitură la un interval atît de scurt și atît de aproape de locul primei fapte, dar ei sînt fără îndoială, numai că de data asta, se lasă cu spînzurătoare.

— Asta înseamnă cumva că Sir Eustace este mort?

— Da, i-au spart capul cu propriul său vătrai.

— E vorba de Sir Eustace Brackenstall, după cîte îmi spune vizitiul.

— Exact. Unul dintre cei mai bogați oameni din Kent. Lady Brackenstall este în camera de zi. Biata femeie, a trecut printr-o întîmplare dintre

cele mai neplăcute. Părea aproape moartă cînd am ajuns aici. Cred că cel mai bine ar fi să staţi mai întîi de vorbă cu ea şi să-i auziţi depoziţia în legătură cu cele petrecute aici. Apoi vom cerceta împreună sufrageria.

Lady Brackenstall nu era o persoană obişnuită. Rareori am întîlnit o figură atît de graţioasă, o prezenţă atît de feminină şi un chip atît de frumos. Era o blondă cu părul de culoarea spicului de grîu, ochi albaştri şi precis că ar fi avut şi bujori în obraji, aşa cum le stă bine celor de felul ei, dacă recenta întîmplare neplăcută prin care trecuse, n-ar fi lăsat-o palidă şi obosită. Suferinţele ei erau atît de ordin fizic cît şi moral, căci deasupra unui ochi se zărea o umflătură urîtă de culoare vineţie, pe care camerista sa, o femeie înaltă, serioasă şi acră, cu statură şi comportare de jandarm, o ştergea conştiincios cu o soluţie de apă cu oţet. Tînăra Lady stătea culcată pe o canapea, fiind extenuată, însă privirea ei scrutătoare, care s-a îndreptat asupra noastră de îndată ce am pătruns în cameră, expresia vioaie ce s-a întipărit pe trăsăturile ei frumoase, arătau clar că nici inteligenţa şi nici curajul nu-i fuseseră zdruncinate prea mult de groaznica întîmplare prin care tocmai trecuse. Era înfăşurată într-un capot foarte larg de culoare albastră argintie, însă o rochie lungă de seară, neagră şi acoperită cu saten stătea pe un umeraş agăţat lîngă ea.

— Voi fi foarte bucuroasă cînd veţi ridica cadavrul soţului meu şi totul va fi ca mai înainte. Mi-e groază să-l ştiu zăcînd acolo singur şi neajutorat. Spunînd acestea, tînăra doamnă îşi aco-

peri fața cu mîinile. La acest gest, capotul căzu, descoperindu-i antebrațul drept. Holmes nu-și putu stăpîni o exclamație de surpriză, căci două cicatrici roșii se distingeau clar pe încheieturile albe și bine proporționate.

— Mai întîi o întrebare neoficială, doamnă. Puteți refuza să răspundeți la ea dacă vă incomodează, căci nu este deloc importantă pentru desfășurarea ulterioară a cercetărilor, însă doresc să-mi satisfac curiozitatea. Ce vreți, fiecare profesiune are deformările ei specifice. Ați fi atît de amabilă să-mi spuneți cînd și cum au apărut cele două cicatrici de pe antebrațul dumneavoastră? Tînăra doamnă își acoperi cu un gest rapid și nervos cicatricile, după care spuse:

— A, nimic! N-au nici o importanță și nici o legătură cu groaznica întîmplare de azi noapte. Dacă dumneavoastră și prietenul care vă însoțește veți fi atît de amabili să luați loc, am să vă povestesc tot ce-mi aduc aminte în legătură cu cele petrecute.

— Poftiți, spuse Holmes, scoțîndu-și carnetul de notițe, vă ascultăm cu toată atenția.

— Sînt soția legitimă a lui Sir Eustace Barckenstall. Am fost căsătoriți timp de un an. Cred că n-ar avea rost să ascund faptul că această căsătorie n-a fost fericită. Și toți vecinii v-ar spune acest lucru chiar dacă eu v-aș spune altceva. Poate că o parte din vină este a mea, căci am fost crescută în sudul Australiei, unde domnește o atmosferă liberală, fapt care face ca viața englezească cu toate legile ei nescrise și convențiile ei de neînlăturat, să fie mai greu de suportat pentru mine. Dar motivul principal pentru care

această căsătorie a fost una nefericită, motiv de notorietate publică, este acela că răposatul Sir Eustace era un alcoolic înveterat. Este neplăcut să te afli în preajma unui asemenea om, fie şi pentru o singură oră. Vă puteţi imagina ce înseamnă pentru o femeie sensibilă şi cultă să fie legată de el zi şi noapte? Faptul că în legislaţia engleză nu există posibilitatea de a divorţa este un sacrilegiu şi o crimă faţă de sensibilitatea femeii. Cred că de nu veţi aboli această lege monstruoasă, un blestem se va abate asupra ţării voastre, căci Dumnezeu nu va îngădui ca un asemenea păcat să dăinuie.

O clipă se ridică în capul oaselor cu ochii arzători, care contrastau izbitor cu vînătaia de pe obraz. Apoi mîna puternică şi ocrotitoare a cameristei cu chip şi maniere de jandarm îi reaşeză cu delicateţe capul pe pernă, iar furia-i năpraznică se înecă într-un rîu nesfîrşit de lacrimi. În cele din urmă, recăpătîndu-şi cu greu stăpînirea de sine, îşi continuă istorisirea după cum urmează:

— Deci, s-o luăm metodic. V-aţi dat probabil seama că toţi servitorii noştri dorm în aripa nouă a casei. Aripa centrală, cea în care ne aflăm acuma, se compune din camerele de locuit, cu bucătăria în spate şi dormitorul conjugal deasupra. Camerista mea, Theresa, doarme într-o mică mansardă deasupra dormitorului. Cu noi nu mai locuieşte nimeni şi nici un zgomot de aici, nu se aude în aripa servitorilor, care este cea mai izolată parte a casei. Probabil că spărgătorii cunoşteau acest lucru, căci altfel n-ar fi procedat nicidecum cu atîta îndrăzneală.

Sir Eustace s-a culcat cam pe la zece și jumătate, servitorii se retrăseseră deja în odăile lor, doar camerista rămăsese trează în cămăruța ei de la mansardă, așteptînd chemarea mea în caz că aș fi avut nevoie de ceva. Am rămas în camera asta, pînă după ora unsprezece, fiind total absorbită de lectura unei cărți. În cele din urmă, am dat o raită prin casă, ca să văd dacă totul este în ordine, înainte de a mă retrage și eu în dormitor. Aveam obiceiul să fac eu însămi această ultimă inspecție nocturnă, deoarece pe soțul meu nu se putea conta totdeauna, fiind cîteodată beat. Am intrat în bucătărie, în camera valetului, sala de arme, sala de biliard, sala de desen și în cele din urmă am ajuns în sufragerie. Pe cînd mă îndreptam spre fereastra care este acoperită cu draperii groase de catifea, am simțit deodată că-mi bate vîntul pe față și astfel mi-am dat seama că fereastra era deschisă. Am smucit draperia într-o parte și m-am trezit față în față cu un om între două vîrste, lat în umeri, care tocmai intrase în cameră. Geamul respectiv este de fapt o ușă de sticlă ce dă spre pajiște. La lumina slabă a lumînării pe care o țineam în mînă, am observat alți doi tipi care tocmai intrau urmîndu-l pe primul. M-am dat înapoi, însă individul a fost lîngă mine într-o clipă. Mi-a răsucit mîna, iar apoi m-a strîns de gît. Am deschis gura să țip însă cu mîna liberă mi-a dat una peste ochi, trîntindu-mă jos. Probabil c-am leșinat cîteva clipe, căci atunci cînd mi-am revenit am văzut că smulseseră șnurul de la sonerie, legîndu-mă zdravăn cu el de scaunul masiv de stejar din capul mesei de sufragerie. Eram atît de strîns legată, că nu

puteam face nici o mişcare, iar în gură îmi puseseră o batistă drept căluş, fapt care mă împiedica să ţip. Tocmai atunci, nefericitul meu soţ intră în cameră. Probabil că auzise nişte zgomote suspecte şi se aştepta la orice, căci n-a părut surprins de cele văzute. Era îmbrăcat în cămaşă şi pantaloni, cu pumnalul său preferat în mînă. S-a repezit la unul din spărgători, însă celălalt, cel mai în vîrstă a rămas pe loc şi i-a dat una în cap cu vătraiul pe care îl luase de pe grătarul căminului. Soţul meu s-a prăbuşit fără un cuvînt şi n-a mai mişcat. Am leşinat din nou, însă pentru foarte scurt timp, probabil că totul nu a durat decît vreo cîteva minute, iar cînd mi-am venit în fire, am văzut că scoseseră atît argintăria din bufet, cît şi sticla de vin care se afla acolo şi fiecare din cei trei spărgători avea cîte un pahar în mînă. Mi se pare că v-am spus, nu-i aşa, că unul dintre infractori, cel mai în vîrstă purta barbă, iar ceilalţi doi mai tineri aveau chelie. După părerea mea ar putea fi vorba despre o familie de criminali formată din tată şi doi fii. Au vorbit cîteva minute în şoaptă, apoi s-au apropiat de mine pentru a se convinge că sînt bine legată. Pe urmă au plecat, închizînd uşa de sticlă în urma lor. Mi-a trebuit cam un sfert de oră să-mi scot căluşul din gură. Cînd am reuşit, strigătele mi-au adus în ajutor camerista, apoi s-au trezit şi ceilalţi servitori, am anunţat secţia locală de poliţie, care a raportat imediat cazul la Londra. Asta-i tot ce am avut de declarat, domnilor, şi sper din toată inima că nu voi mai fi nevoită să revin încă o dată asupra unei întîmplări dureroase.

— Aveţi întrebări, domnule Holmes? întrebă

Hopkins.

— Nu. Nu voi abuza din cale afară de nervii și timpul Ladyei Brackenstall, spuse Holmes. Înainte de a vedea locul crimei aș dori să aud și declarația dumitale, spuse el uitîndu-se lung la cameristă.

— I-am văzut pe cei trei oameni înainte ca ei să intre în casă. De la fereastra camerei mele i-am observat lîngă poarta de intrare în parc, stînd de vorbă la lumina lunii. Pe moment, n-am dat nici o atenție faptului. O oră mai tîrziu mi-am auzit stăpîna strigînd, am coborît în fugă treptele și l-am găsit pe stăpîn plin de sînge cu creierii împrăștiați pe podea, iar pe sărmana mea micuță legată exact așa cum a spus. Toate astea ar fi fost deajuns să înnebunească orice femeie, însă Miss Mary Fraser din Adelaide a fost întotdeauna foarte curajoasă și nu s-a schimbat nici după ce s-a măritat devenind Lady Brackenstall de la Abbey Grange. Și acum, domnilor, vă informez că ați hărțuit-o destul, așa că se va retrage în camera ei împreună cu bătrîna ei Theresa, pentru a-și afla odihna de care are atîta nevoie.

Cu o tandrețe maternă, de care n-am fi crezut-o capabilă, femeia — jandarm își luă stăpîna pe după mijloc, scoțînd-o afară din cameră.

— Trebuie să-i iertăm cameristei faptul repezit de a vorbi, căci a fost toată viața lîngă stăpîna ei, a crescut-o din copilărie, iar cu optsprezece luni în urmă, cînd aceasta a părăsit Australia, cameristă a urmat-o în Anglia. O cheamă Theresa Wright și e o femeie cum rar găsești în zilele noastre. Și acum, dacă vreți să vedeți

locul crimei, vă rog să poftiți pe aici, domnule Holmes.

Era o cameră mare și înaltă cu tavan de stejar sculptat, cu lambriuri din același material. Pe unul din pereți se odihnea o panoplie, împodobită cu arme vechi și maiestuoase capete de cerb, trofee de vînătoare fără îndoială. Panoplia se continua pe toți pereții de jur împrejurul încăperii. Față în față cu ușa, pe peretele opus acesteia, se afla glasvandul prin care pătrunseseră spărgătorii. Trei geamuri mai mici, aflate pe dreapta, lăsau să pătrundă în încăpere lumina unui soare cu dinți dintr-o friguroasă zi de iarnă. În stînga încăperii, se găsea un cămin mare avînd deasupra o poliță sculptată din stejar masiv. Lîngă cămin se găsea un fotoliu stil, cu brațe largi și două stinghii solide fixate dedesubt în cruce pentru a conferi rezistență ansamblului. Prizoniera fusese așezată în fotoliu și legată cu o coardă de mătase, ale cărei capete fuseseră fixate de brațele fotoliului și de partea de dedesubt. Eliberatorii săi îi scoseseră ușurel mîinile și picioarele din laț, fără a desface nodurile. Am observat aceste lucruri abia mai tîrziu, căci atenția ne-a fost captată imediat de îngrozitorul obiect ce zăcea pe covorul din blană de tigru din fața căminului.

Era trupul unui bărbat înalt, puternic și lat în umeri, de vreo patruzeci de ani. Zăcea cu fața în sus și cu dinții rînjiți care contrastau izbitor cu bărbuța lui neagră și îngrijit tunsă. Brațele cu pumnii strînși erau ridicate deasupra capului încercînd să-l protejeze. Într-una din mîini ținea un baston de corn negru, lăcuit, cu vîrful de

plumb, care se rupsese de violența loviturii aplicate agresorului. Trăsăturile sale negricioase și acviline erau împietrite într-un rictus de ură și răzbunare, fapt ce conferea feței sale o expresie de o cruzime deosebită. Era evident că fusese surprins în pat cînd se dăduse alarma, fiindcă purta o cămașă ușoară de noapte din mătase cu broderii, iar din pantaloni îi ieșeau picioarele goale. Avea o rană groaznică la cap, violența loviturii ucigașe fiind dovedită și de creierii ce îi fuseseră împroșcați pe peretele opus. Lîngă cadavru se găsea vătraiul care folosise drept armă a crimei. Acesta se curbase de forța loviturii. Holmes examină cu atenție atît arma crimei cît și rezultatul acțiunii sale.

— Probabil că bătrînul Randall e un tip al naibii de puternic, spuse el.

— Da, am cazierul lui și pe lîngă că este deosebit de puternic, mai e și foarte dur, răspunse Hopkins.

— Dacă ai cazierul n-o să-ți fie greu să-l arestezi, ce zici?

— Nicidecum. E dat în urmărire generală de multă vreme, dar acțiunea a trenat, fiindcă circulau niște zvonuri că a emigrat în America. Dar acum, cînd știm că este aici împreună cu fiii săi, nu văd cum ne mai poate scăpa gașca asta. I-am trimis portretul robot în toate porturile și la toate punctele de frontieră, iar pînă diseară vom oferi și o recompensă oricui ne va furniza vreo informație care ar putea duce la prinderea lor. Ce mă miră cel mai mult este cum de-au lăsat-o în viață pe Lady Brackenstall, după comiterea unei fapte atît de oribile. Oare nu-și dă-

deau seama că dînsa ni-i va descrie, iar noi îi vom recunoaşte imediat?

— Exact asta mă nedumereşte şi pe mine, m-aş fi aşteptat ca şi ea să fie ucisă, oare de ce i-a apucat mila?

— Poate că nu şi-au dat seama că îşi revenise din leşin, am intervenit eu.

— Asta trebuie să fie explicaţia, au crezut-o leşinată şi n-au vrut să-şi încarce dosarul cu încă o crimă. Bun, asta am rezolvat-o. Acum să vedem ce ştim despre nenorocitul ăsta de bărbatu-său, tu ce zici Hopkins? Circulă poveşti destul de deocheate despre el, oare cît adevăr şi cît zvon este în ele?

— Era băiat bun cînd era treaz, dar o adevărată fiară cînd era beat, sau mai precis pe jumătate beat, căci rareori se îmbăta de-a binelea. Atunci părea să fie stăpînit de toţi dracii din iad şi era în stare de orice. Din informaţiile mele, în ciuda averii şi a titlului său de noblete, era cît pe aci să-l arestăm o dată sau de două ori pentru nişte chestii. Primul scandal a fost atunci cînd, certîndu-se cu soţia şi fiind beat, a luat cîinele acesteia, l-a uns cu benzină şi i-a dat foc. Abia am reuşit să muşamalizez afacerea din respect pentru soţia lui care este o adevărată doamnă. Dar el nici gînd să se potolească. Altădată, tot la beţie i-a spart în cap o carafă de vin cameristei Theresa Wright. Iar am avut necazuri şi m-am chinuit mult s-o conving să nu depună reclamaţie şi să nu-l dea în judecată. Între noi fie vorba, o să fie mai fericită, iar în casă o să domnească mai multă veselie fără el. Dar la ce vă uitaţi acum, aţi găsit ceva?

Holmes se lăsase în genunchi examinînd cu mare atenție nodurile de la coarda de mătase cu care fusese legată prizoniera. Apoi privi cu atenție capătul șnurului atunci rupt de către spărgători de la soneria de serviciu.

— Cînd bandiții au smuls șnurul ăsta, clopoțelul de serviciu din bucătărie trebuie să fi sunat foarte tare, spuse el.

— Chiar dacă a sunat, nu l-a auzit nimeni, căci bucătăria se află chiar în spatele casei.

— Oare cum de-au ales spărgătorii tocmai șnurul ăsta, să fi știut cumva că nu aude nimeni clopoțelul? Cum de-au îndrăznit să fie atît de imprudenți într-un loc necunoscut?

— Exact, domnule Holmes, bine spus. Ați formulat chiar întrebarea care mă frămîntă și pe mine de cînd am pășit aici. Nu există nici o îndoială că făptașul sau făptașii cunoșteau perfect topografia și obiceiurile casei. Știau că servitorii se culcă devreme și că deci nimeni nu va auzi clopoțelul din bucătărie oricît de tare ar suna. Înseamnă deci că au avut un complice printre servitori. Dar care din cei opt servitori să fi trădat? Despre toți avem referințe excelente.

— În alte împrejurări, spuse Holmes, aș fi suspectat-o pe cameristă, avea toate motivele să-și urască stăpînul, căci acesta îi dăduse cu carafa în cap. Și totuși nu ne putem lua după aparențe, fiindcă a face asta însemna să-și trădeze stăpîna, căreia din toate datele existente îi este extrem de devotată. Dar, la urma urmei acesta nu este decît un amănunt nesemnificativ pe care ai să-l lămurești cu ușurință, de îndată ce ai să-l prinzi pe Randall. Povestea stăpînei pare

plauzibilă și poate fi confirmată la nevoie de fiecare amănunt pe care-l vedem în fața ochilor. Holmes se apropie de glasvand, îl deschise cu o smucitură și spuse:

— Aici nu există urme, dar pe de altă parte nici nu mă așteptam să le găsesc în pământul ăsta înghețat ca piatra. Văd că luminările de pe cămin au fost aprinse.

— Da, la lumina lor și-au croit drum hoții. Ei au fost aceia care le-au aprins de la lumînarea pe care stăpîna casei o avea în mînă în momentul atacului.

— Și ce-au furat?

— Surprinzător nu prea multe, doar cîteva farfurii și tacîmuri de argint de pe bufet. Lady Brackenstall crede că infractorii au fost atît de marcați de crima comisă, încît nu au mai scotocit casa, așa cum ar fi făcut-o dacă totul ar fi decurs normal.

— Fără îndoială că asta a fost. Și totuși, au băut niște vin după cîte înțeleg.

— Da, ca să-și calmeze nervii.

— Exact. Astea trei pahare de pe bufet n-au mai fost atinse de nimeni în afara infractorilor, nu-i așa?

— Nu, iar sticla a rămas și ea în aceeași poziție în care au lăsat-o ei.

— Ia să le cercetăm cu mai multă atenție. Ia te uită, ia te uită, dar ce avem noi aici?

Cele trei pahare stăteau așezate unul lîngă altul umplute simetric cu vin, de parcă la mijloc ar fi fost mîna unui barman expert, însă doar pe fundul unuia din pahare pluteau niște resturi de somnoroasă. Sticla se afla și ea acolo pe jumă-

tate plină, iar lîngă ea se găsea un dop lung de plută aproape mîncat de vechime şi plin de praf, ceea ce, împreună cu stratul gros de depuneri de pe fundul sticlei, demonstra că ucigaşii nu băuseră o poşircă oarecare.

Atitudinea lui Holmes se schimbase din nou cu totul pe neaşteptate. Pînă atunci părea să fie o pisică adormită care abia se mişcă. După găsirea dopului, interesul faţă de caz i se redeşteptase brusc şi i-am zărit în ochi sclipirea vicleană pe care i-o cunoşteam prea bine. Luă în mînă dopul şi-l examină cu atenţie.

— Oare cum l-au scos? se întrebă el.

Hopkins arătă spre un sertar pe jumătate deschis, în fundul căruia se zărea o faţă de masă, dintre faldurile căreia ieşea la iveală capătul unui tirbuşon.

— Lady Brackenstall a văzut, cumva, cînd a fost folosit tirbuşonul?

— N-avea cum. Vă amintiţi că a declarat că era leşinată atunci cînd a fost deschisă sticla.

— Sigur, sigur. De fapt n-au folosit tirbuşonul ăsta. Sticla asta a fost deschisă cu un tirbuşon scurt, de buzunar, probabil inclus într-un briceag. Dacă examinăm cu atenţie dopul vom observa că a fost împuns de trei ori înainte de a fi scos. Tirbuşonul ăsta lung l-ar fi străpuns doar o dată, scoţîndu-l dintr-o singură smucitură... Cînd o să-i prinzi pe tipii ăştia, o să constaţi că unul din ei are un briceag bun la toate.

— Excelent, excelent! spuse Hopkins.

— Însă mărturisesc că cele trei pahare mă încurcă oarecum. Lady Brackenstall e sigură că

i-a văzut pe cei trei indivizi bînd vin, nu-i așa?

— Da, declarația sa a fost categorică asupra acestui punct.

— Atunci, așa să fie. Ce aș mai putea spune? Și totuși trebuie să recunoști, Hopkins, că prezența celor trei pahare este foarte ciudată. Cum, nu vezi nimic ciudat în asta? Bine, fie și așa. Poate că un om cu o inteligență superioară ca a mea are tendința să complice lucrurile neacceptînd explicațiile simple. Sigur, prezența paharelor poate fi cu totul întîmplătoare. La revedere Hopkins, nu văd cu ce ți-aș mai putea fi de folos aici, acest caz pare să fie foarte clar. Te rog foarte mult să mă anunți și pe mine cînd o să arestezi familia Randall, ca să mă ții la curent cu toate elementele noi ce apar pe parcurs. Hai, Watson, cred că am fi mai folositori dacă ne-am duce acasă să ne facem curățenie în bucătărie.

*

— Scuză-mă prietene că te fac victima unui capriciu de-al meu, însă pe cinstea mea, Watson, unghiul din care am abordat cazul este complet greșit și nu pot lăsa lucrurile așa, fiecare fibră a flerului meu de polițist îmi spune că am dreptate. Și totuși povestirea doamnei pare plauzibilă și completă. Este confirmată pînă la amănunt de depoziția cameristei. Ce am eu pentru a contrazice această versiune? Trei pahare care nu aveau ce căuta acolo. Și totuși am sentimentul că această poveste ne-a fost dată mură în gură pentru a ne îndrepta pe o pistă falsă. Oare cum aș fi reacționat dacă n-ar fi existat această poveste

treaba pe jumătate. Ce părere ai despre toate astea, scumpul meu Watson?

— Cele spuse de tine, dragul meu Holmes, îmi zdruncină şi mie încrederea în sinceritatea declaraţiilor baroanei şi cameristei. Dar cel mai ciudat este că baroana a fost legată de scaun. Oare de ce?

— Asta ar fi oarecum logic, însă am dovedit clar pînă acum că povestea doamnei nu stă în picioare, nu-i aşa? Şi pe lîngă toate mai intervin şi paharele cu vin.

— De ce, ce-i cu ele?

— Le poţi vedea clar cu ochii minţii?

— Da.

— Ni s-a spus că trei oameni au băut din ele. Ţi se pare posibil?

— De ce nu? Doar toate trei paharele erau pline.

— Da, dar somnoroasă nu era decît într-un singur pahar, nu se poate să nu fi observat acest lucru. Ce-ţi sugerează asta?

— Că ultimul pahar umplut conţine cea mai mare cantitate de somnoroasă.

— Nicidecum. Toată sticla era suprasaturată de ea şi e puţin probabil ca primele două pahare să nu aibă deloc, iar al treilea să fie plin de ea. Asta e imposibil. Faptul în sine nu are decît două explicaţii posibile. Prima ar fi aceea că după umplerea celui de-al doilea pahar, sticla a fost agitată violent asftel că al treilea pahar a primit întreaga cantitate de somnoroasă. Victima fiind alcoolic, această explicaţie nu stă în picioare. Sînt sigur că doar cea de-a doua ipoteză este corectă.

— Atunci cum crezi că s-au petrecut lucrurile?

— Simplu. Au fost folosite doar două pahare, iar apoi resturile au fost turnate într-un al treilea pahar, pentru a crea anchetatorului impresia falsă că în momentul comiterii faptei la locul respectiv se aflau trei oameni. Posibil nu-i aşa? Dar dacă am găsit explicaţia corectă a acestei mici ciudăţenii, înseamnă că am descoperit ceva cu totul şi cu totul remarcabil şi anume: că Lady Brackenstall şi camerista ei ne-au minţit în mod deliberat, că nici un cuvînt din simpatica lor povestioară nu este demn de crezare şi că au avut un motiv foarte puternic pentru a-l acoperi pe adevăratul criminal, iar noi trebuie să ne construim ipotezele de lucru fără a ţine nici o clipă seama de declaraţiile lor. Asta avem de făcut. Hai să mergem, Watson, că a sosit metroul.

Servitorii de la Abbey Grange au rămas foarte surprinşi de intempestiva noastră reîntoarcere, însă Sherlock Holmes, aflînd că Stanley Hopkins plecase la sediu să raporteze situaţia, fără multă vorbă s-a încuiat în sufragerie dedicîndu-se timp de două ore uneia dintre minuţioasele sale cercetări ale locului faptei care stăteau la baza strălucitelor lui deducţii. Eu am stat cuminte într-un colţ, în tot acest timp, ca un student silitor, care urmăreşte pas cu pas demonstraţia impecabilă a magistrului său. Fereastra, perdelele, covorul, scaunul, rînd pe rînd au fost fiecare minuţios analizate cu lupa. Nici măcar şnurul cu care fusese legată stăpîna casei nu a fost scutit. La un moment dat, spre surprinderea mea, Holmes s-a căţărat pe policioara de lemn de pe cămin încercînd să atingă cu mîna sonería de

unde fusese smuls șnurul. După o privire sumară aruncată poliței pe care stătea, a sărit jos declarîndu-se satisfăcut.

— E-n regulă, Watson, m-am lămurit. A fost unul din cele mai complicate cazuri din cariera mea, dar l-am rezolvat, cu toate că era să comit o gafă monumentală, de parcă m-aș fi sclerozat dintr-o dată. Acum mai sînt doar cîteva amănunte de lămurit și putem socoti cazul încheiat.

— Ai prins indivizii?

— Individul, Watson, individul, căci e vorba despre unul singur, dar un tip cu totul și cu totul remarcabil. Puternic ca un leu — privește forța loviturii care a îndoit vătraiul — însă agil ca o veveriță, cu degete foarte îndemînatice, înalt cam de un metru nouăzeci și foarte inteligent, căci toată povestea care ne-a fost servită este opera lui. Da, Watson e vorba de un tip cu totul și cu totul remarcabil. Și totuși, la șnurul soneriei ne-a lăsat un indiciu care n-ar fi trebuit să ne scape.

— Care era acest indiciu?

— Gîndește-te bine. Dacă tu ai fi smuls șnurul de la sonerie, unde ar fi trebuit acesta să se rupă? Fără îndoială, acolo unde se face legătura dintre șnur și firul soneriei. Oare de ce acesta s-a rupt la celălalt capăt?

— Pentru că este deșirat acolo?

— Exact. A fost deșirat capătul acesta pe care-l putem examina. Tipul a fost destul de șiret încît să-l deșire cu cuțitul. Dar celălalt capăt nu e deloc deșirat, e nou nouț și a fost tăiat cu cuțitul. Treaba asta nu se observă de aici de jos, dar

dacă te urci pe poliţa căminului, aşa cum am făcut eu acum, se vede foarte bine. Ştiind toate astea putem reconstitui cu uşurinţă cele întîmplate. Omul avea nevoie de şnur. Nu voia să-l rupă de frică să nu dea alarma declanşînd soneria. Atunci ce a făcut? S-a urcat pe poliţa căminului, lăsîndu-se cu greutate într-un genunchi, aşa cum atestă urma imprimată în praful de pe poliţă şi a tăiat-o cu cuţitul. Am făcut acelaşi lucru, dar n-am putut atinge cu mîna locul respectiv. Mi-au lipsit vreo şase centimetri. De aici am dedus că tipul este cu şase centimetri mai înalt ca mine. Priveşte pata aceea de pe şezutul fotoliului! Ce crezi că e?

— Sînge.

— Ai ghicit. Acest lucru infirmă mărturia frumoasei văduve în faţa oricărui tribunal, căci, dacă a fost aşezată pe scaun în timpul comiterii crimei, atunci cum se explică pata de sînge? În nici un fel. În schimb, dacă a fost aşezată pe scaun după comiterea crimei, atunci pata are o explicaţie logică. Pariez pe cît vrei că dacă examinăm cu atenţie rochia neagră pe care o poartă acum văduva, vom găsi o pată identică, zic eu, cu aceasta. Nu am ajuns încă la Waterloo, Watson, dar acesta este Marengo-ul nostru, fiindcă începe printr-o înfrîngere care se transformă într-o victorie. Acum aş vrea să schimb cîteva cuvinte cu doica Theresa. Ca să aflăm ce dorim trebuie să ne purtăm frumos cu ea, altfel nu căpătăm nimic.

Doica aceasta australiană era o persoană foarte interesantă. Taciturnă, bănuitoare, nepoliticoasă, i-a solicitat lui Holmes un timp îndelungat

pînă ce, cu felul lui prietenos de a vorbi, a reuşit să o scoată din cochilia ei de melc, făcînd-o cît de cît amabilă. Interogată, ea nu şi-a ascuns de fel ura pe care o nutrea faţă de fostul ei stăpîn:

— Da domnule, e adevărat că mi-a aruncat carafa cu vin în cap. Era beat şi i-a vorbit urît stăpînei mele. Atunci i-am spus că n-ar fi îndrăznit niciodată să-i vorbească aşa dacă ar fi fost de faţă fratele ei. Asta l-a înfuriat şi mi-a aruncat cu carafa în cap. Dar n-ar fi fost nimic dacă mi-ar fi lăsat puicuţa în pace. Însă o bătea zilnic şi era prea mîndră ca să se plîngă. Nu mi-a spus nici măcar despre vînătăile pe care i le-aţi văzut pe braţ azi dimineaţă, însă ştiu prea bine că provin de la o înţepătură făcută cu un ac de pălărie. Hodorogul dracului! Dumnezeu să mă ierte că vorbesc aşa despre un mort dar era cel mai beţiv hodorog din cîţi au existat vreodată. Acum optsprezece luni cînd l-am cunoscut a fost numai lapte şi miere iar noi ne-am îndrăgostit de el de parcă am fi fost două puştoaice proaspăt ieşite din pension. Era primul voiaj al stăpînei mele la Londra. Nu plecase niciodată de acasă pînă atunci. A cucerit-o cu titlul, cu averea lui şi cu falsele lui maniere de orăşean educat. Dacă stăpîna mea s-a făcut vinovată de vreun păcat, atunci l-a plătit cu vîrf şi îndesat. Cînd l-am cunoscut? Vă spun precis pentru că era imediat după ce am ajuns la Londra. Am sosit în iunie iar pe el l-am cunoscut în iulie. S-au căsătorit în ianuarie trecut. Da, stăpîna e jos în salonaş şi sînt sigură că vă va primi, dar cruţaţi-o fiindcă e cu nervii la pămînt.

Lady Brackenstall stătea pe aceeaşi cana-

pea, dar părea mai liniştită decît înainte. Camerista stătea în spatele ei tamponîndu-i vînătaia de pe obraz.

— Sper, spuse tînăra femeie, că n-aţi venit să mă interogaţi din nou.

— Lady Brackenstall — începu Holmes cu vocea sa cea mai blîndă — nu vă voi răpi decît foarte puţin timp, căutînd pe cît posibil să vă cruţ, fiindcă îmi dau seama că sînteţi cu nervii la pămînt. Dacă mă veţi trata ca pe un prieten, veţi vedea că nu vă voi înşela încrederea.

— Ce trebuie să fac?

— Să-mi spuneţi adevărul.

— Domnule Holmes, dar ...

— Nu, nu, milady, n-are rost să negaţi. Dacă dumneavoastră aţi spus adevărul, înseamnă că eu sînt cel mai ageamiu detectiv din ţară.

Camerista şi stăpîna ne aruncau acum priviri speriate ...

— Vai ce impertinent sînteţi! strigă Theresa. Aveţi curajul să susţineţi că stăpîna mea v-a mințit?

Holmes se ridică de pe scaun.

— N-aveţi nimic de spus?

— V-am spus totul.

— Gîndiţi-vă bine, Lady Brackenstall, oare nu-i mai bine să fiţi sinceră cu mine?

Cîteva clipe, pe chipul tinerei femei apărură semne de ezitare. Însă o hotărîre proaspăt luată îl transformă într-o mască de nepătruns.

— V-am spus tot ce ştiu.

Holmes îşi luă pălăria, ridicînd din umeri.

— Îmi pare foarte rău, spuse el şi, fără a mai rosti vreun cuvînt, se întoarse pe călcîie şi pără-

sirăm casa. În parc era o baltă înghețată și prietenul meu se îndreptă fără ezitare spre ea. Acolo nu găsirăm decît o lebădă singuratică, însă gheața era găurită într-un loc de parcă cineva ar fi pescuit. Holmes privi gaura cu atenție și apoi se îndreptă spre cabina portarului, scrise cîteva rînduri pentru Stanley Hopkins și apoi plecarăm, lăsînd biletul la portar.

— S-ar putea să am sau nu dreptate, dar trebuie să facem ceva și pentru prietenul Hopkins, fie doar pentru a ne justifica această a doua vizită, spuse el. Deocamdată n-o să-i spun tot ce știu. Au fost vreo două cazuri în cariera mea cînd dezvăluirea adevăratului criminal a făcut mai mult rău decît bine. Nu vreau ca aceste greșeli să se repete. Iată de ce am devenit mai prudent. Acum trebuie să facem o vizită la sediul Companiei Navale de Transport care deservește ruta Adelaide-Southampton, care, dacă nu mă înșel, își are sediul la capătul străzii Pall Mall. E adevărat că mai există alte cîteva companii mai mici, care leagă Anglia de sudul Australiei, dar să începem cercetările cu cea mai mare.

Holmes își trimise cartea de vizită la director, iar acesta ne primi imediat, dovedindu-se foarte amabil și dîndu-ne toate informațiile solicitate. În iunie 1895, numai un singur vas făcuse cursa asta. Era vorba de *Stînca Gibraltar*, cel mai mare și mai bun vapor al companiei respective. O privire aruncată pe copia listei de pasageri a călătoriei respective, listă păstrată la arhivă, a dovedit fără putință de tăgadă că Mary Fraser din Adelaide, împreună cu camerista ei, călătoriseră cu el. Vasul se afla acum în drum

spre Australia, găsindu-se pe undeva prin sudul Canalului Suez. Echipajul era acelaşi ca şi în '95, cu excepţia secundului Jack Croker, care fusese avansat la gradul de căpitan şi rămăsese în Anglia, pentru ca peste două zile să preia comanda noului vas al companiei, vaporul *Bass Rock,* care urma să părăsească portul Southampton. Locuia la Sydenham, dar trebuia să se prezinte astăzi la serviciu, pentru a primi ultimele instrucţiuni în legătură cu exploatarea vasului. Dacă domnul Holmes dorea să-l vadă îl putea aştepta împreună cu mine într-un birou.

Nu, domnul Holmes nu dorea să-l vadă, ci dorea să se uite puţin prin cartea lui de muncă şi să solicite patronului caracterizarea ofiţerului respectiv.

Din cartea de muncă am extras următoarele: Jack Croker era ireproşabil din punct de vedere profesional, fiind şef de promoţie. În viaţa civilă însă era un sufletist şi un zăpăcit, fiind gata să intre fără şovăială în orice bucluc, dacă putea face vreun bine cuiva.

După ce-am ieşit de la companie, ne-am îndreptat spre sediul poliţiei. În trăsură, Holmes a rămas mult timp pe gînduri, apoi i-a cerut birjarului să ne ducă la oficiul poştal Charing Cross de unde a expediat o telegramă. Pe urmă ne-am întors acasă.

Holmes a rămas mult timp gînditor în fotoliu şi în cele din urmă mi-a spus:

— Ştii, Watson, nu puteam să-l predau poliţiei fără a discuta mai întîi cu el, căci odată mandatul emis, nimeni nu l-ar mai fi putut salva. Mai bine acţionez pe marginea legii, riscînd să-mi pierd

autorizația de-a profesa, decît să am mai tîrziu mustrări de conștiință că am trimis la închisoare un nevinovat.

În aceeași după amiază, am primit vizita inspectorului Stanley Hopkins, care era foarte abătut.

— Cred că sînteți un adevărat vrăjitor, domnule Holmes, aveți cumva puteri supranaturale. De unde ați știut că voi găsi argintăria furată sub gheață pe fundul bălții?

— Dar n-am știut nimic, dragul meu.

— Atunci de ce m-ați pus să sondez gheața?

— A fost o simplă ipoteză. Îmi pare bine că s-a confirmat și astfel am putut să te ajut.

— Nu m-ați ajutat defel, chiar dimpotrivă. Oare de ce au depozitat argintăria în baltă?

— Probabil că au ascuns-o acolo dorind s-o ia mai tîrziu, după ce se vor liniști lucrurile și se vor încheia cercetările.

— Da, așa mai merge, însă cazul a luat cu totul altă întorsătură.

— Despre ce e vorba?

— Banda Randall a fost arestată azi dimineață la New York.

— Vai de capul tău, Hopkins, asta înseamnă că trebuie s-o iei de la început, căci înseamnă că nu ei au comis crima de azi noapte. Ar fi fost imposibil.

— Evident, mai sînt și alte bande care nu figurează în cartoteca noastră. Asta înseamnă că trebuie să încep de urgență verificările. Îmi puteți da vreo idee?

— Nu știu, mai gîndește și singur, că de aia

iei leafă. Şi acum, dacă vrei să rămîi la masă, eşti invitatul meu.

— Nu mulţumesc. Pînă nu rezolv treaba asta n-am masă, n-am somn.

— Ei, în cazul ăsta, îţi urez noroc. Te rog să ne ţii şi pe noi la curent.

Abia după ce am terminat de mîncat, Holmes a adus din nou vorba despre caz.

— Probabil socoţi că m-am purtat urît cu Hopkins, nu-i aşa?

— Am încredere în judecata ta, dragă prietene.

— Şi bine faci. Vezi tu, diferenţa dintre noi este următoarea. Ceea ce ştiu eu este neoficial. Dacă vreau acţionez, dacă nu, nu. Pe cînd Hopkins, chiar dacă a aflat anumite lucruri neoficial, nu are de ales. Trebuie să acţioneze conform legii, care uneori e foarte rigidă. Pînă nu mă lămuresc pe deplin, nu-i spun nimic pentru a nu-l pune într-o dilemă.

— Şi cînd te vei lămuri?

— Acum. Peste puţin timp, vei asista la epilogul acestei drame.

S-au auzit paşi pe scări şi uşa noastră s-a deschis lăsînd să intre un bărbat înalt, blond, bronzat, cu ochii albaştri şi pasul sigur care-i trăda mersul de marinar. Se vedea bine că e un bărbat puternic şi agil, dar pe trăsăturile sale frumoase se citea o puternică încordare.

— Ia loc, domnule căpitan Croker. Ai primit telegrama mea?

Vizitatorul nostru se lăsă într-un fotoliu privindu-ne cu ochii întrebători.

— Da. Şi m-am grăbit să vin fiindcă ştiam că

ați trecut pe la birou și nu pot scăpa. Spuneți ce aveți de spus, dar vă rog să nu vă jucați cu mine ca pisica cu șoarecele.

— Liniștește-te, căpitane. Ia un trabuc ... Dacă eram convins de vinovăția dumitale erai de mult după gratii, dar văd că stai în fotoliu și fumezi, asta nu-ți spune nimic? Fii sincer cu mine și totul o să fie bine. Încearcă să mă minți și te strivesc ca pe un vierme. Sper că-ți dai seama că dacă am ajuns la dumneata, știu destule.

— Ce vreți să fac?

— Să-mi povestești cele întîmplate azi noapte la Abbey Grange, fără omisiuni și fără înfloriturí.

— Fie. Am s-o fac. Dar trebuie să vă spun de la început că, pus din nou în fața faptelor, aș face la fel. Tot ce-am făcut, am făcut din iubire pentru ea. Dumneavoastră îmi veți spune ca bărbat dacă am procedat bine sau nu. Pentru a înțelege cele întîmplate, trebuie să mă întorc cu aproximativ un an în urmă, pe cînd eram secund pe *Stînca Gibraltarului,* iar Mary Fraser era pasageră pe acest vas. Din prima clipă cînd am văzut-o, m-am îndrăgostit nebunește de ea, iar ea mi-a arătat o sinceră și caldă prietenie, dar numai atît. Așa se face că la sfîrșitul călătoriei ea era o femeie liberă, iar eu devenisem sclavul ei.

Cînd m-am întors din următoarea călătorie, am aflat de căsătoria ei cu un baronet bogat. M-am bucurat sincer pentru ea, căci la urma urmei ce-i putea oferi unei fete ca ea un pîrlit de marinar ca mine? Atît de mult o iubeam pe Mary Fraser.

Am crezut că n-am s-o mai văd niciodată, am fost avansat la gradul de căpitan şi mi s-a încredinţat comanda unei nave. Cum aceasta se afla în construcţie, am primit o permisie de cîteva luni pe care m-am dus s-o petrec cu familia la Sydenham. Într-o zi, pe cînd mă plimbam pe cîmp am întîlnit-o pe Theresa, bătrîna cameristă, care mi-a spus ce prost o nimerise Mary. Am început să mă duc s-o văd, intrînd noaptea prin glasvand după ce se culca soţul ei. Stăteam mult de vorbă cu ea fără nici o intenţie dezonorantă. Aseară, soţul ei ne-a surprins şi a început s-o bată cu bastonul peste faţă în prezenţa mea. Ce puteam să fac? Am luat vătraiul şi am sărit la el. Fiind mai tînăr şi mai puternic l-am ucis. Apoi împreună cu Theresa am înscenat jaful, aşa cum ştiţi. Spuneţi-mi acum ce să fac?

— Există două soluţii. Fie să scrii o anonimă în care s-o denunţi şi atunci ea va suporta consecinţele, în vreme ce dumneata vei scăpa ...

— Cum îmi propuneţi aşa ceva? Sînteţi o javră, nu un om. Mai bine mă predau imediat!

— Ştiam că aşa o să spui, te-am pus doar la încercare. A doua soluţie ţi-o ofer acum. Adevărul nu-l ştim decît noi trei. Dacă în următoarele douăzeci şi patru de ore o să dispari, lipsind un an de zile, dosarul se clasează din lipsă de probe, iar noi uităm că te-am văzut. Poate ne mai întîlnim la nuntă. Watson, ai în faţă toate dovezile. Tu eşti Tribunalul. Este vinovat, sau nu, inculpatul?

— Inculpatul este nevinovat.

— *Vox populi, vox dei.* Sînteţi liber, domnule Croker!

CUPRINS

BICICLISTA SINGURATICĂ 3
CAZUL DE LA ABBEY GRANGE 33

Redactor de carte: RODICA PASCU
Bun de tipar: 21 martie 1991
Tiraj: 55 000

Tiparul executat la I. P. Sibiu
sub cda. 1A27

- „Arhiva lui Sherlock Holmes" — texte necunoscute cititorilor români
- Pentru lectura dumneavoastră — cîte două povestiri în fiecare număr
- „Arhiva lui Sherlock Holmes" — noi anchete ale celebrului detectiv creat de A. Conan Doyle

ISBN 973 — 9009 — 07 — 7

LEI 20